

egmont
højskolen

Årsskrift 2005

Udgivet af:

Egmont Højskolen og
Egmont Højskolens Elevforening

Redaktion:

Ole Lauth
Michael Pedersen
Karin Busk
Kasper Mortensen
Eva Carlslund
Stevie Kørvell

Egmont Højskolen

Villavej 25, Hou
8300 Odder
tlf. 87 81 79 00
fax 87 81 79 79
giro 5 48 21 43
mail@egmont-hs.dk
www.egmont-hs.dk

Elevforeningen

v/Jens Bork
Vestervænget 39
7323 Give
tlf. 75 73 19 95
elevforening@egmont-hs.dk
elevforening.egmont-hs.dk

Tryk

PE Offset & Reklame A/S
Tømmervej 8
6800 Varde

December 2005

Årsskrift
2005

Indhold

Tanker fra en skaldepande	5
Årets gang	10
Januar	11
Har mesterlæren en fremtid?	12
Februar	16
Marts	17
Dansk handicappolitik baner vej for japanere	18
April	21
De får ikke, hvad de peger på	22
Maj	25
Juni	26
Juli	28
Man føler sig normal på Egmont Højskolen	29
August	31
September	32
A romanian experience at Egmont Højskolen	34
Rumænske elever	36
Oktober	37
November	38
Naturvidenskabelig dannelse – solskin eller lyn?	39
December	47
Elevstævnet 2005	49
Jubilarer	50
Siden sidst	52
Mindeord	53
Mindeord	54
Elevforeningens bestyrelse	55
Elevhold forår 2005	56
Elevhold efterår 2005	57
Skolens bestyrelse	58
Skolens ansatte pt.	59

Tanker fra en skaldepande

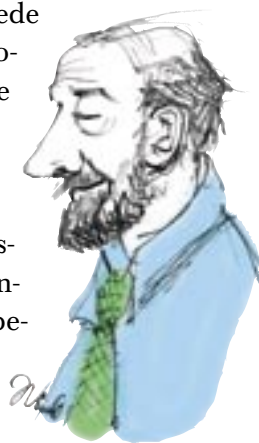
I de sidste dage er jeg stødt på nogle ord, som jeg skal lære at forholde mig til: kapitalfonde, velfærdskommission og vaginal akupressur. Hele tiden kommer der nye begreber, som et dannet menneske skal mene noget om, tage til sig og anvende ved passende lejligheder. Stop en elev på gangen – uanset køn, og bed om at få de 3 begreber forklaret. Det vil stå lidt sløjt til. Skolen råder over et halvt hundrede computere med internetopkobling døgnet rundt. Der er fri adgang til informationer. Vi har 3-4 fjernsynsrum med næsten 30 kanaler, og så bliver der hver dag lagt 8 dagblade ud til fri afbenyttelse. Men den daglige kværn af informationer går let og elegant hen over hovedet på de fleste elever. De er jo på højskole.

Der går kun få dage, før eleverne har opgivet vigtigheden af at følge med i alle nyheder døgnet rundt. Højskole bliver pause fra den medieskabte virkelighed. De overgiver sig til en anden virkelighed, hvor værdien af fællesskab, fordybelse, nærhed, fest og glæde bliver hverdag. Sådan har det været på Egmont Højskolen i 49 år, og sådan skal det blive ved med at være mange år frem.

TDC er blevet købt af en kapitalfond for 76.000.000.000 kr. 76 med 9 nuller efter syner ikke af meget, men hvis man går ind og sam-

menligner med den samlede offentlige udgift til højskoleledrift, er det rigtig mange penge. I en situation, hvor en del højskoler har massive problemer, kan man spørge sig selv, hvorfor disse kapitalfonde ikke kunne træde til og støtte en betrængt højskole. Vi ved jo, at det er et forbigående fænomen, det med manglen på elever. Ungdomsårgangene er lige så langsomt ved at øges i antal igen, og så bliver der brug for et meningsfuldt sted at holde »fjumreår«. Studiechefen på Københavns Universitet og Statsministeren vil godt være med til et sabbatår eller to, hvis det/de bliver planlagt, og ikke blot brugt til ufaglærte job, som giver urealistiske forbrugsvaner. Lad os se, om også velfærdskommissionen vil tillade denne form for udsættelse af entré på arbejdsmarkedet.

Det er utroligt, at en virksomhed, TDC, som er så mange penge værd, ikke har kunnet løse et helt banalt problem for mennesker uden tale-sprog her på skolen. Vi har 4 telefonbokse. Når

de skal bruges af en elev uden talesprog, skal hjælperen og eleven med handicap igennem en meget lang samtale, fordi det ikke er muligt for TDC at lave medhør på en mønttelefon. Vi har søgt og beskrevet, og for år tilbage demonstrerede en gruppe elever i Århus. Selv et brev til Dyrerose, kunne ikke løse dette banale problem. For 5 år siden tilbød TDC os at overtage telefonboksene, hvis vi ville underskudsdekke op til 10.000 kr. Smart set. Alle elever har i dag mobiltelefon eller også bruger de Skype. Kapitalfonde kan snart komme og hente de uanvendelige bokse. Tillykke med salget.

Sidste år tog vi hul på diskussionen om den fremtidige velfærd. To medlemmer af velfærdskommissionen og et fra den alternative gav os et indblik i de dilemmaer, vi kommer til at stå overfor. Vi havde stillet spørgsmålet: Bliver der råd til mennesker med handicap? Og på hvilke konditioner. Meget kom til at handle om befolkningssammensætningen. For mange gamle uden for arbejdsstyrken og for få til at skabe de nødvendige værdier og for få til at udføre de pleje- og omsorgsmæssige opgaver, der bliver nødvendige. Senere tilbagetrækning er det mantra, som os uden hår eller med lidt gråt af slagsen må belave os på at følge. Flere elever kunne sidste år

fortælle, at det der med tidlig eller sen tilbagetrækning forbandt de med et helt andet univers. Og de var jo glade for, at de var blevet hevet ud af den vildfarelse.

En del af de mandlige elever er, efter de har hørt om Søren Ventegodts behandling med vaginal akupressur, sikre på, at den form for behandling vil de også være i stand til at gennemføre – helt uden en medicinsk embedseksamen. Den slags platheder, er en ældre skaldet forstander jo ikke meget for at lægge øre til. Dog kan jeg bekræfte de unge mennesker i, at min respekt for samme Søren Ventegodt kan ligge på et meget lille sted.

For en del år siden var jeg inviteret til en paneldebat om prioriteringer indenfor sundhedsvæsenet i forhold til mennesker med handicap. DSI var medarrangør af seancen og der var nok 200 tilhørere. Det var dengang, Søren Ventegodt for alvor var Guru, hvorfor han naturligvis skulle give det første indlæg. Han forklarede, at problemet med de svimlende sundhedsudgifter var vores vattede holdning til døden. Vi skulle simpelthen holde op med at give syge og tilskadekomne respirator. At overleve en ulykke var et spørgsmål om viljen til livet. Ville man ikke selv trække vejret, måtte man dø. Herefter gik han over til

en fantastisk fortælling om en russisk cirkusartist, der under udøvelse af luftakrobatik faldt ned fra kuplen. Da der ikke var sikkerhedsnet, brækkede den stakkels artist ryggen. Fra total lammelse, kæmpede artisten sig op til 3 år efter at kunne udføre sin metier igen. Som Søren sagde: »Det hele er et spørgsmål om vilje.«

I salen sad vel en 60-70 kørestolsbrugere. Mange af dem kendte jeg, da de havde været elever på Egmont Højskolen. Blandt andet var smukke Lillian der. Lillian blev som ganske ung involveret i et trafikuheld, hvorved hun brækkede ryggen og blev stort set lam i hele kroppen (tetraplegi). Jeg ville naturligvis vide, om det var på grund af uvilje og dovenskab, at Lillian var afhængig af hjælp døgnets 24 timer. At Lillian skulle have en særligt indrettet lejlighed og elkørestol og bil. Tænk dog på hvad det koster samfundet, blot fordi pigen ikke har viljen til at rejse sig! Enhver med blot en smule indsigt i brud på rygsøjlen vil vide, at med selv den bedste vilje kan man altså ikke få nervebanerne til at vokse sammen. Den erkendelse nåede Christopher Reeves altså også frem til. Men lægen, Søren Ventegodt, var svær at overbevise.

I salen var der 10 respiratorbrugere i elkørestol. Når nu Søren mente, at vi var alt for senti-

mentale og alt for bange for døden, forslø jeg ham at afprøve sin livsfilosofi: »Den, der ikke selv gider at trække vejret, fortjener at dø. Han kunne jo bare gå ned og slukke for et par stykker af de respiratorer, som med el fra stolen var i fuld gang med at trække vejret for de udmærkede mennesker.« Det havde han ikke registreret – lægen, Søren Ventegodt, og i øvrigt skulle han straks videre til et andet møde, hvor han skulle optræde med sin »livskvalitetsfilosofi«. Jeg reddede mig et par billige point og mistede al respekt for Klinik for Holistisk Medicin.

Fra vores helt egen verden

På trods af at vi befinder os i en osteklokke, har vi det rigtigt godt. Både forårsholdet og efterårsholdet er et bevis på, at skolens ønske om inklusion og rummelighed fungerer. Den gensidige hensyntagen og hjælpsomhed er fantastisk. De narcissistiske unge mærker vi ikke meget til. Vi er nogen stykker, der meget mere fortrøstningsfuldt ser frem til pensionering, alderdom og plejehjem. Der er masser af energi og overskud i de 108 unge mennesker, vi har i huset. Og de vil noget, både medens de er her og bagefter. Nogle er søgende på den gode måde, det giver lejlighed til ordentlig vejledning og kompetenceafkla-

ring, der udspringer af fag og det daglige liv på skolen.

I kraft af gode bygninger og utroligt engagerede medarbejdere kan skolen her meget, når det gælder stimulering af »hjerte« og »hjerne«. Det gælder både for 4. g'erne og elever med funktionsnedsættelse. Men hvad angår kroppen, altså træning og genoptræning af en ødelagt fysik, lader mulighederne noget tilbage at ønske. Siden 1964 har 3-4 planer for et træningsbassin været fremme, uden at det er lykkedes at opnå den nødvendige finansiering. Det er bestyrelsens og mit skøn, at i 2006 vil det lykkes. Det vil da ikke være urimeligt, at en halvtredsåring får et så længe næret ønske opfyldt.

Den sidste weekend i oktober havde vi elevstævne. Igen et brag af en fest. Mere end 450 deltog i løbet af weekenden. Bedre ambassadører end tidligere elever, der vil bruge en weekend på deres gamle skole, kan man ikke finde. Det er markedsføring, der duer. Og vi kan allerede nu mærke en stigning i interessen for de lange kurser. En skole fylder ikke sig selv. Heller ikke vores, selvom mange tror, at det forholder sig sådan. Små årgange, kommunalreform og lavvande i kommunekasserne gør det ikke lettere

for de af vores elever, som skal kunne tage en del af deres hjælp med på højskole.

Alt i alt har vi haft et rigtigt godt år. Søsportcentret har med støtte fra en række fonde fået et tiltrængt løft, så vi nu har enestående sejladshold. Sommerens korte kurser og efterårets linie- og modulhold på vandet har vist, at vi nu har – om ikke verdens bedste så i hvert fald – nord-europas bedste sejladsfaciliteter for mennesker med handicap.

Forberedelserne til skolens 50-års jubilæum er i fuld gang. Nogen har ment, at 50 år er ingen alder for en højskole. Vi selv er både ydmyge og glade over, at vi kan fejre 50-året for en skole, som ikke blev givet mange chancer, da den startede. Også en skole, som har forsøgt at leve op til Grundtvigs tanker om livsoplysning for almuen for dem, der sidder yderst ved bålet. Vi håber, at mange vil kigge forbi skolen til de forskellige arrangementer, som bliver afviklet i jubilæumsåret. Selve fejringen vil ske onsdag den 1. november, som var dagen, hvor Egmont Højskolen tog imod sit første hold elever i 1956.

Den støtte og forståelse, som vi møder i Undervisnings- og Socialministeriet, amter og kommuner, interesseorganisationerne og hos elevforeningen og teknologi- og kulturforeningen, er af

uvurderlig betydning for at opfylde skolens formål. Også bestyrelse og alle ansatte vil jeg takke for endnu et godt år. Men vigtigst er de elever og kursister, som giver os mulighed for at lave folkeoplysende arbejde. Tak til alle jer, som i det forgangne år har brugt både tid og penge på at udfordre os på det værdige, myndige og solidariske fællesskab.

Alle, der vil skolen det bedste, ønskes en Glædelig Jul og et Godt Nytår, hvor vi får lejlighed til at mødes i faglige og festlige sammenhænge.

Ole Lauth

Årets gang

Januar

Den 9. januar fyldte et nyt hold elever skolen. Vi kunne sige goddag til 132 unge mennesker, som ville dele de næste 24 uger med hinanden på Egmont Højskolen. Sammenholdet på forårsholdet kunne tydeligt mærkes helt fra starten. Det var engagerede elever, som gerne ville lære hinanden godt at kende.

Ganske kort tid efter det nye hold elever var startet, udskrev statsministeren folketingsvalg. Eleverne valgte selv, at der skulle planlægges to vælgermøder. Eleverne var med til at kontakte de politikere, som skulle være med. Der blev skrevet pressemeddelelser og forberedt mange gode spørgsmål.

Det første vælgermøde var med folketingskandidater fra lokalområdet. Fem politikere var mødt op for at diskutere med en gruppe enga-

gerede elever. Mange emner var oppe at vende, men især flygtninge/indvandrere-debatten, afskaffelse af kvote 2 systemet som adgangsmulighed til en videregående uddannelse og Irak-krigen blev diskuteret.

På det andet vælgermøde havde eleverne valgt at invitere unge politikere fra ungdomspartierne. Her blev fri abort, brug af fostervæv og samfundets hjælp til minoritetsgrupper debatteret. Der var inviteret fem ungdomspolitikere, men desværre dukkede der kun tre op. Det var elevernes oplevelse, at de unge politikere var dårligt forberedte, og at de argumenterede dårligt for det, de stod for.

Med de to vælgermøder i bagagen havde højskolens elever mulighed for at stemme på højskolen den 3. februar.

Har mesterlæren en fremtid?

Om dengang jeg skrev til BMW og Toyota.

Af Ole Lauth, forstander Egmont Højskolen

Hektiske forhandlinger på statsministerens kontor. Pia Kjærsgaard og hendes to væbnere kommer ud til de ventende kameraer og mikrofoner: »Hvad fik I ud af forhandlingerne med statsministeren?«. »Vi vil have mesterlæren tilbage. Den gamle mesterlære vil sikre unge, som ikke kan honorere de boglige krav på skolerne!« Sådan. Klar tale. De elever, som befandt sig i den fjernsynsstue, hvor jeg tilfældigt opsnappede budskabet, var helt enige. Den gamle mesterlære duer, det er alt for bogligt på de tekniske skoler.

Naturligvis ved Pia Kjærsgaard, Kristian Thulesen Dahl og Peter Skaarup godt, at den nuværende erhvervsuddannelseslov har to indgange – skolevejen og praktikvejen. Det er muligt i dag at starte hos en mester, det er endda muligt at lave et helt individuelt tilrettelagt forløb – også for bogligt svage og andre elever med særlige behov. Det virker bare ikke. Det kan ikke lade sig gøre. De sidste år har vi her på skolen forsøgt at få elever med særlige behov (kognitive og boglige vanskeligheder) ud i job eller lærlingeforhold indenfor flere fagområder. Uden held.

På Egmont Højskolen har vi i løbet af de sidste 6-7 år haft flere store byggerier i gang. Vi har ikke set en eneste lærling med særlige behov. Hverken mestre eller svende ønsker at drøfte forholdet. Gået direkte på klingen, forklarer de – muren, tømreren, elektrikerens, malerens og smedens: »Lærlinge har vi ikke tid til på en arbejdsplads som denne. Vi benytter farlige og indviklede maskiner, og lærlinge skal besidde håndværksmæssige færdigheder, så de kan følge ternpoet. Vi har ikke tid til at være barnepiger og lege pædagoger!«.

Dansk Folkeparti må have kontakter til andre i de faglige områder, som gør, at de tror, at det vil være muligt at skabe nye vilkår for bogligt svage lærlinge, hvis man beslutter det politisk. Undskyld min tvivl. Kravet er efter min mening baseret på en romantisk opfattelse af byggesektoren, jern- og metalområdet, servicesektoren og alle de brancher, man ellers kan uddanne sig i og til via mesterlæren.

Jeg er selv vokset op i 1950'erne, i hvad man kunne kalde Morten Korch idyl. Indtil jeg blev teenager opholdt jeg mig ofte og gerne hos min morfar, smeden i Lørup. Min morfar var smedemester i en landsby mellem Ringe og Ryslinge. Han var født i 1887. Som fjortenårig kom han i læ-

re som smed hos min oldefars fætter i Hostrup. Fra han var lille knægt, var han kommet i smedjen, hvor han gik til hånde. Han kendte kulturen, han havde passet bælgen til essen. Han vidste alt om de forskellige metaltypers beskaffenhed.

Færdiguddannet var han rundt hos forskellige mestre i Jylland, hvor han lærte andre og nye tilgange til faget. Da han havde sparet op, kunne han bruge en vinter på Vallekilde Højskole, hvor han dels fik nyttige kundskaber og dels gode venner for livet. Det liv som skal leves ved siden af essen og ambolten. Han blev politisk og kirkeligt vakt og tog efter sit højskoleophold på valsen, med ophold i Tyskland, Spanien og Portugal. Han havde lært at se. Mange håndsmædede gitterporte ved kirker og herregårde bærer præg af den videnskab, min morfar hentede med hjem fra udlandet.

I 1914 blev han gift og etablerede sig som smedemester. Fra 1916 til 1921 fødte min mormor ham 6 børn, hvoraf de 4 var drenge. Alle 4 drenge voksede op i og omkring smedjen og ikke uden grund, kom de også i lære hos min morfar. Deres mesterlære startede stort set i barnevognen. Hammerens rytme og larmen fra essen var en del af deres opvækst. Hver morgen – meget tidligt – ankom mælkekuskene for at få skoet deres heste. Også Erik Eriksen troppede op hos smeden

med en opgave og vel også for at få et radikalt syn på den politiske situation. Arbejdet med skoning af heste og arbejde for statsministeren blev ikke overladt svendene. Man skulle have boglige kvalifikationer og eksamen fra den veterinære landbohøjskole, for at forestå skoning af heste, og Eriksen skulle have det bedste fra mesters egen hånd. Min mors brødre valgte det de kendte – det de var socialiseret ind i. Alle blev de på hver deres måde respekteret for deres faglighed med rod i det gamle håndværk. Sådan valgte man, før verden gik af lave.

I slutningen af 1970'erne blev de Erhvervsfaglige Grunduddannelser indført på erhvervsskolerne, dog således at man stadig kunne vælge mesterlæren (praktikvejen). Uddannelserne blev tilrettelagt ud fra den erkendelse, at de nye unge ikke kendte eller kunne identificere sig med forældrenes beskæftigelse. Forældrene gik ud på en fabrik, et kontorhus, en byggeplads eller en arbejdsplads, hvor det var for farligt eller kedeligt at være med som barn. Vi havde med unge at gøre, som ikke havde nogen selvoplevet erkendelse af, om de ville blive ved faderens læst, eller om de ville prøve kræfter med andre erhverv. EFG var et system, hvor man kunne gøre sig konkrete erfaringer på værksteder, for at få en selvindsigt i egne

evner i forhold til forventninger og drømme. Det konkrete skulle afprøves, før det endelige valg om fag og retning skulle besluttes. Filosofien var, at man ikke kan vælge noget, man ikke kender og erkender – og selv det bedste vejledningssystem kan ikke ændre på det forhold.

Det er også romantik at tro, at bogligt svage unge pr automatik er udrustet med håndens gaver. At blive en dygtig håndværker eller faglært kræver evnen til at forestille sig et resultat – at tænke længere end i nuet. Der kræves tålmodighed og evnen til at se – at iagttage processer og forstå dem. Om det foregår via teori (undervisning) eller som iagttagelse af udførte operationer er stort set ligegyldigt. Det vigtige er, at man selv får lov til at prøve. At smede hestesko og plovjern krævede øvelse, viden og erfaring. Ind i mellem måtte min morfar tage afsked med en lærling, som ikke havde forstået jernets sjæl – som manglede respekt for fagets mange facetter.

Smedjen er væk. Essen og ambolten er væk – de er henvist til frilandsmuseet. Mine fætre er gået videre i smedens fodspor. De arbejder med teknologi på det sundhedsfaglige og energimæssige område. Jeg selv kom i mesterlære som højskoleforstander fra mit 8. år. Og det var ved gud ik-

ke nogen let læretid. Trangen til fysiske sysler var langt større end ønsket om en boglig uddannelse.

Som flere i min generation er jeg opvokset før diagnoserne kunne afsvække pligten. Som studiechefen på Københavns Universitet, Jakob Lange, kan jeg i dag takke min utrættelige mor for, at jeg fik lært at læse og skrive nogenlunde. Bogstaver og det de stod for, sagde mig intet, i to år kæmpede min mor og jeg hver aften og hver morgen, før jeg skulle i skole med bogstavernes mysterium. Da mine egne børn gik i folkeskolen, fik vi lodret besked på, at det var skolens ansvar at få lært børnene de nødvendige kundskaber. Den samme besked får mine børnebørns forældre. Det er idioti.

Senere, da jeg fik et vist indblik i folkeskolens forbrug af specialundervisningsmidler, måtte jeg undres over, hvor megen ekspertbistand man kastede bort ved ikke at inddrage forældrene i læringsprocesser. Nogle forældre skal have hjælp til denne indsats, men her var mange specialundervisningsmidler givet godt ud – hjemme hos Brian sammen med mor og far.

Det er romantik at tro, at mesterlæren kan udvikle de færdigheder, man kan leve af i et moderne samfund. Måske funktioner indenfor det grønne område, service og rengøring, men kun arbejdsområder, som ikke kan overtages af ma-

skiner eller laves billigere i Kina. Det bør globaliseringsgruppen have med i sine overvejelser.

I 1983 lagde jeg mig ud med hele ordblindsagen i Danmark. Som lærer på en erhvervsskole, havde jeg fået en sidebeskæftigelse, som konsulent i Bertel Haarders ministerium. Man kan jo altid overveje, om man får jobbet som konsulent for ikke at gøre skade på ordentlige elever, eller det er fordi man har noget at konsultere andre med. Sagen var, at der var stor utilfredshed med den megen boglighed på erhvervsskolerne.

Undervisningsminister Bertel Haarder havde været til sølvbryllup og fået Brians tante som borddame. Brian ville gerne være mekaniker, men det var komplet urimeligt, at han både skulle lære edb, svagstrømsteknik og engelsk – han ville jo blot reparere biler. Jeg havde det privilegium at kunne følge flere lærlinge et par dage på værksteder for kendte tyske og japanske mærker. Og allerede i begyndelsen af 80'erne var det tydeligt, at min morfars svensknøgle, skruetrækker og en hammer ikke slog til. Allerede dengang havde mikroprocessorerne gjort deres indtog under motorhjælmen, og manualen var på engelsk.

Ophidsede mødre og fædre ville have mig til at ændre de boglige krav til ordblinde Brian, som bare ville være mekaniker. Jeg skrev til bå-

de BMW og Toyota, at de måtte lave nogle mere simple biler, så Brian også kunne være med. Jeg fik aldrig svar. Jo mere udviklet verden bliver jo mere indviklet bliver den at håndtere. Vi slipper ikke for værkstedsskoler, produktionsskoler og andre surrogater for den ægte vare. Lærlinge skal have en meget større viden i dag end for blot 10 år siden.

Det er derfor, det hedder et videnssamfund. Den nye teknik kan også bruges til at kompensere Brian for hans manglende læsefærdighed eller hjælpe ham med at lære de rutiner, et job i den moderne verden kræver. Min morfar og Mads Eg Darnggaard kom på højskole for at lære nyttige kundskaber, men de fik også nogle handlemuligheder med som gav udsyn og forståelse for den større sammenhæng, de var en del af.

Dansk Folkeparti skal fastholde ønsket om praktikvejen – og for min skyld må det gerne hedde mesterlære, men der skal også være en praktisk vej i det offentlige (skattebetalte) system (den 3. vej) ellers taber vi alt for mange – også bogligt svage – som ikke kan honorere eller tilpasses de krav, den nye teknik, ændrede arbejdsmiljøkrav og den internationale konkurrence kræver. Velkommen til den nye regering og dens støtteparti.

Februar

Så begyndte hverdagen, og der blev knoklet på linjerne og i modulfagene. Mange ting omkring skolens hverdag blev vendt på husmøder og i elevparlamentet. Diskussioner om hvordan alle tager hensyn til hinanden er uhyre vigtigt på et stort sted. Der blev brugt mange ressourcer på at diskutere rygepolitik, alkoholpolitik og andre ting.

I februar valgte eleverne at holde fastelavnsfest. Der var stor kreativitet i forhold til udklædninger. Fest er med til at skabe en hverdag, hvor alle føler, at fællesskabet er afgørende.

Den sidste uge af februar var al undervisning erstattet med en teateruge. Alle arbejdede sammen om at blive klar til at spille stykket »Kys Bruden«, som bygger på temaet »Tro, håb og kærlighed«. Stykket handlede om et bryllup og

ægteskabet. Det blev præsenteret gennem sang, dans og musik. Eleverne blev inddelt i grupper, som arbejdede med drama, musik, lys og lyd, scenografi, kostumer, information og PR samt en cafégruppe, der sørgede for, at de andre grupper blev forkælet med kage og andet godt. Lørdag den 26. februar kunne eleverne invitere familie og venner til at se stykket. Det blev en hyggelig dag, hvor Ole om eftermiddagen fortalte lidt om skolen.

Efter aftenmaden var der premiere på »Kys Bruden«. Ole Lauth fortalte efter forestillingen, at den havde rørt ham så meget, at han havde knebet en tåre. Efter forestillingen havde gæsterne og eleverne mulighed for at hygge sig i barren.

Marts

I marts kunne man se, at ombygningen af Hou Søsportcenter var ved at tage form. Området omkring søsportcentret var byggeplads det meste af vinteren, men i marts kunne man se, at de ekstra toiletter var ved at være bygget på alle huse.

I den travle hverdag begyndte vi at forberede os på at rejse ud i den store verden.

I første weekend af marts lagde vi hus til et nordisk møde for unge med handicap.

Den 19. marts valgte Dansk Handicap Forbund at holde dansk handicapdag på højskolen. Det blev en festlig dag, hvor der både kom man-

ge nye ansigter, der så skolen for første gang, og mange gamle venner af huset.

I slutningen af marts kom påsken som et godt pusterum, hvor eleverne kunne tage hjem og lade op til anden del af opholdet.

Dansk handicappolitik baner vej for japanere

Japan er på mange måder et rigt land, men mennesker med handicap i Japan lever stadig i et stærkt afhængighedsforhold til familien. Et besøg fra Egmont Højskolen giver japanske handicaporganisationer styrke til at kæmpe for bedre forhold og tro på fremtiden.

Af Michael Pedersen, højskolelærer Egmont Højskolen

Det japanske samfund har været i hastig vækst de sidste 50 år. Som samlet nation er japanerne blevet rigere, men det er ikke smittet af på forholdene for mennesker med handicap. I Japan lever de stadig i et dybt afhængighedsforhold til deres familie.

»Danske mennesker med handicap har større muligheder end japanerne med handicap. Der er stor forskel på den praktiske hjælp, mennesker med handicap får. I Japan er det familien, der hjælper personen med handicap. Det giver dem færre muligheder for at deltage aktivt i samfundet«, fortæller højskoleelev Michael Købke.

Michael Købke læser jura på Københavns Universitet men har taget en pause, hvor han er højskoleelev på Egmont Højskolen. Allerede da han så højskolens program, vidste han, at han gerne ville med på studietur til Japan. I løbet af de 14 dage højskolen var i Japan, fik Michael

og de andre højskoleelever en fornemmelse af, hvordan mennesker med handicap lever i Japan. Michael har selv et sjældent handicap, osteoporse imperfektum, som betyder, at hans knogler brækker let, og at han er lille af vækst. Michael sidder i kørestol og har brug for hjælp til det meste. Han ansætter selv sine hjælpere efter service-lovens §77.

Respekt for mennesker

Mødet med den japanske kultur var en stor oplevelse. Forholdene for mennesker med handicap er væsentligt dårligere, men Michael Købke understreger, at han mødte en stor respekt for mennesker med handicap.

»Jeg oplevede, at japanerne havde en ægte respekt for den enkelte person med handicap. Jeg synes, det er meget vigtigt at fokusere på det enkelte menneske, og at mennesker er forskellige. Der kan vi måske lære noget af japanerne«, fortæller Michael Købke.

Selvstændighed i høj kurs

Besøget i Japan viste, at det for mennesker med handicap er svært at opnå et selvstændigt liv. På det økonomiske område får mennesker med

handicap i Japan en mindre pension, som de også skal bruge til at få den hjælp, de har brug for.

»Japanere med handicap vil gerne kunne klare sig selv. De vil gerne have mulighed for at deltage aktivt i samfundet. Derfor vil de gerne kunne råde over en hjælpeordning. Der tror jeg, at det var vigtigt for dem at høre om vores hjælpeordning«, fortæller Michael Købke.

Under private besøg oplevede eleverne fra Egmont Højskolen, hvad japanernes afhængighed betyder i hverdagen for mennesker med handicap. Michael boede ved en familie, hvor en af de voksne sønner var spastiker. Hans afhængighed gjorde et stort indtryk.

»Jeg boede privat nogle dage. Der var en spastiker, som boede hos sin familie. Det var familien, der var hans hjælpere. Han havde en enkelt ansat, men hun var der kun noget af tiden. Resten af tiden var han afhængig af sin familie. Det ville vi nok have løst på en anden måde i Danmark«, siger Michael Købke.

Det er Michaels fornemmelse, at uafhængighed til familien står øverst på de japanske handicaporganisationers ønskeliste. Han tror, at Egmont Højskolens besøg kan være med til at sætte skub i en proces.

»De var meget interesserede i at høre om hjælpeordningen. Det tror jeg, er noget af det, de japanske handicaporganisationer vil kæmpe hårdt for at få indført«, siger Michael Købke.

Politisk rejse

Egmont Højskolens rejse til Japan har flere formål. For Michael Købke og mange øvrige elever med handicap på Egmont Højskolen er det en enestående mulighed for at få en rejse til et fjernt land. Men også i Japan åbner Egmont Højskolens rejse muligheder for mennesker med handicap. Højskolelærer Yutaka Kataoka har i en årrække arbejdet med at formidle dansk handicappolitik til Japan. Selvom det går langsomt, skønner han, at et besøg fra Egmont Højskolen har stor betydning.

»Vores besøg giver handicaporganisationerne i Japan en tro på, at det kan lade sig gøre at kæmpe nogle ting igennem. Man kan sige, at vi viser vej. Det giver dem håb, fordi de ser, at der er muligheder. Mennesker med handicap i Japan aner intet om, hvordan tingene kunne være, og hvad der kan lade sig gøre«, fortæller Yutaka Kataoka.

I løbet af studieturen deltog eleverne i flere møder, hvor der blev fortalt om, hvordan men-

nesker med handicap lever i henholdsvis Japan og Danmark. Den viden, som japanerne får, er vigtig, når de skal kæmpe for bedre forhold.

»Jeg tror, det var godt for Japanerne at møde elever fra Egmont Højskolen. På den måde fik de kendskab til det danske system på det sociale område. Men det var også meget vigtigt, at vi fik kendskab til, hvordan japanere med handicap lever. På den måde blev det politisk«, siger Michael Købke.

»Det er meget vigtigt, at japanske mennesker med handicap bliver gode til at organisere sig. Med en stærk paraplyorganisation tror jeg, at de har mulighed for at få deres ønsker igennem. Det er også det, de danske handicaporganisationer har erfaret«, fastslår Yutaka Kataoka.

Svært at blive forsikret

Egmont Højskolens studierejser er planlagte, så eleverne er afsted under trygge forhold. Michael Købkes specielle handicap betød, at der kom uforudsete problemer i planlægningen.

»Der opstod det problem, at der ikke var forsikringselskaber, som ville forsikre mig. Egmont Højskolen

valgte at gå ind at dække, hvis der skulle ske mig noget. Det gjorde der heldigvis ikke«, griner Michael Købke.

På rejsen viste det sig, at være stort set uden problemer at have osteoporose imperfektum. Michael Købke er glad for, at Egmont Højskolen valgte at gå ind med en garanti, så han kunne få mulighed for at komme til Japan. Han ser tilbage på rejsen som en stor oplevelse.

»Mit handicap betyder, at jeg bliver hurtigt træt. Der var mange flyveture på rejsen, det syntes jeg var hårdt, men turen gik godt som helhed«, siger Michael Købke.

April

April stod i studieturenes tegn. Gozo, Italien, New York, Japan og Ghana fik besøg fra Egmont Højskolen. For eleverne var det et godt brud på dagligdagen, hvor der blev oplevet nogle helt andre ting end på Egmont Højskolen. Vi kunne tydeligt mærke, at holdet havde mere energi, da de kom hjem fra rejserne. Der er beskrivelser af nogle af rejserne et andet sted i årsskriftet.

Torsdag den 21. april var der premiere på filmen »Når mine hænder er dine« i Århus. Filmen handler om hjælpeordningen efter servicelovens §77. Den sætter særlig fokus på det specielle forhold mellem bruger og hjælper. Egmont Højskolen har været med i den projektgruppe, som har

arbejdet med filmen. Hele skolen deltog i premieren og i den efterfølgende reception på Århus Kommune.

De får ikke, hvad de peger på

Forholdene for mennesker med handicap i Danmark og i Ghana er vidt forskellige. Egmont Højskolen havde en gruppe elever med handicap med på studietur til Ghana i starten af april. Indtrykkene har sat sig dybe spor hos højskoleelev Kaare Jønsson.

Af Michael Pedersen, højskolelærer Egmont Højskolen

Overalt på Jorden lever der mennesker med handicap. Det er altid forbundet med problemer at have et handicap. Alligevel måtte Kaare Jønsson sande, at de forhold, som han lever under i Danmark, er væsentlig bedre, end dem mennesker med handicap tilbydes i Ghana.

»I Danmark kan vi få alt, hvad vi peger på, det kan mennesker med handicap ikke i Ghana. Det har været godt for mig at se, hvordan mennesker med handicap kan leve under helt andre forhold. De har ikke de goder og muligheder, som jeg har herhjemme i Danmark«, siger Kaare Jønsson.

Kaare Jønsson er oprindeligt fra Varde, og han har de sidste tre år været elev på Egmont Højskolen. Kaare har en halvsidig lammelse efter hjernebetændelse. Hjemme klarer Kaare sig nogenlunde selv, men når der skal gås over længere afstande, bruger Kaare kørestol. I foråret

har Kaare valgt at gå på Egmont Højskolens internationale linie.

Åbner øjne

Egmont Højskolen har i snart 50 år været den højskole i Danmark, der har de bedste forhold for mennesker med handicap. Det betyder, at der på skolen er en stor viden om de forhold, mennesker med handicap lever under. Højskolen ønsker, at eleverne også skal kende til, at der lever mennesker med handicap andre steder i verden under helt andre forhold end de danske.

»Idéen med international linie er, at eleverne skal vide noget mere om tredje verdens lande. De skal også vide noget om forholdet mellem nord og syd. Der er indlagt en rejse på international linie, hvor eleverne oplever, hvordan for-

holdene i den tredje verden er for mennesker med handicap«, fortæller højskolelærer Peder Nielsen.

Det var nysgerrigheden, som fik Kaare til at melde sig på international linie. Efter tre år på Egmont Højskolen følte han, at det var på tide, at der skulle ske noget nyt.

»Jeg valgte international linie i foråret, fordi jeg gerne ville vide mere om Afrikas kultur. Før vi tog derned, forberedte vi os ved at se en masse film, høre foredrag og snakke meget om, hvad vi skulle ned til. Alligevel blev jeg overrasket, da vi kom derned«, fortæller Kaare Jønsson.

Kaare blev især overrasket over den fattigdom, han mødte i Ghana. Til trods for den gode forberedelse hjemmefra gjorde det dybt indtryk på ham, at der var så stor forskel på fattige og rige.

»Det var forfærdeligt at se, hvor fattige de er, da tænkte jeg på, hvor heldige vi er i Danmark. Når vi kørte forbi mennesker, kunne vi tydeligt se, at de ikke havde nogle penge. Jeg blev overrasket over, at det var sådan«, indrømmer Kaare Jønsson.

Vigtigt besøg

De danske højskoleelever med handicap var med til at ændre holdningen til mennesker med

handicap i Ghana. I Ghana er det en udbredt opfattelse, at hvide ikke kan have et handicap.

»Det betød meget for dem at se, at en hvid person også kan sidde i kørestol. En del mennesker dernede, tror ikke, at en hvid person kan have et handicap. Der syntes jeg, at det er vigtigt at vise dem, at det kan man godt«, siger Kaare Jønsson.

Holdningen til mennesker med handicap ændres ved, at der sættes fokus på området. Egmont Højskolen var gæster hos organisationen Ghana Society of Physically Disabled (GSPD). Besøget fra Danmark giver den ghanesiske handicaporganisation mulighed for at markere sig.

»Når vi kommer derned fra et vestligt land og besøger den lokale handicaporganisation, så giver det enormt fokus på organisationens arbejde. Det giver prestige, at vi kommer fra et vestligt land og gør noget sammen med dem. Det kræver respekt omkring handicaporganisationen«, siger Peder Nielsen.

Peder Nielsen peger på, at nogle af Egmont Højskolens elever har handicap, som man ikke kender til i Ghana, fordi mennesker med de handicap dør, før de bliver ret gamle. Der er derfor etiske overvejelser bag, når Egmont Højskolen viser, at mennesker med de handicap er værdi-

ge mennesker, som man bør lave aktiviteter for. Det er en holdning, som Egmont Højskolen gerne vil formidle andre steder i Verden.

Idræt gør stærk

I løbet af de 16 dage, Egmont Højskolen besøgte Ghana, var skolen med til at afvikle to workshops om handicapidræt. Udover lærere og elever fra Egmont Højskolen deltog også repræsentanter fra Dansk Handicapidræt Forbund på rejsen. Forbundet er netop gået i gang med et projekt, som skal gøre handicapidræt til en integreret del af GSPD.

»Vores to workshops var om handicapidræt. Men det var ikke blot for at lære dem konkrete redskaber til at dyrke idræt. Idéen var lige så meget at vise dem, at idræt kan være med til at styrke deres organisation. Det giver engagement blandt medlemmerne at dyrke idræt«, fortæller Peder Nielsen.

Det er målsætningen, at handicapidrætten skal give flere engagerede medlemmer til GSPD. Med flere engagerede medlemmer står organisationen stærkere, når de skal kæmpe for bedre forhold for mennesker med handicap.

Bøvlet værd

Der blev også tid til at se lidt på den afrikanske kultur. Eleverne fra Egmont Højskolen besøgte to forter, som tidligere har været på danske hænder. Her hørte de historien om, hvordan danskerne hentede slaver i Ghana for at sejle dem til De Vestindiske Øer. De var på afrikansk marked. Overalt hvor de var, mødte de mennesker. Af og til kunne det godt være lidt anstrengende.

»Jeg blev overrasket over, at ghaneserne var så nærgående. De kom meget tæt på. De ville have, at jeg skulle købe alt muligt af dem. Selvom jeg sagde nej, blev de ved at komme igen«, fortæller Kaare Jønsson med et smil.

De praktiske forhold i Ghana var også helt anderledes end i Danmark. Kaare oplevede, at selvom alting var mere besværligt end hjemme, så var strabadserne på turen nok til at opveje den store oplevelse, som rejsen var.

»Det var svært at komme rundt i gaderne. Der er åbne kloakker, så der er mange flere forhindringer end på gaden i Danmark. Det var også svære at komme ind i bussen, fordi trinene er højere end herhjemme. Alligevel var turen en stor oplevelse for mig. Jeg kunne godt finde på at tage derned igen en gang. Jeg er ikke blevet afskrækket«, siger Kaare Jønsson.

Maj

Før Kristi Himmelfartsferien fejrede vi, at det var 60 år siden, Danmark blev befriet. Eleverne skulle i bordgrupperne arbejde sammen om, at besvare en række spørgsmål om besættelsen. Det kom der mange sjove svar ud af.

I maj var der faguge. Det betød, at eleverne kunne vælge nogle andre fag end dem, de normalt havde. Der var mange anderledes fagudbud. For mange var det godt at prøve noget helt andet. Udbudet af fag spændte vidt og bredt fra Tai Chi over til drama og sund mad.

Sammen med Egmont Højskolens Teknologi- og Kulturforening holdt vi den 8. maj en opera-aften, hvor Dorte Elsebeth Larsen og Børge Wagner gav eksempler på opera. Vi havde været

spændt på elevernes reaktion, men aftenen blev en succes. Mange gav udtryk for, at det var dejligt at opleve en koncert, de ellers ikke ville have oplevet. De to kunstnere havde en god og morsom måde at fortælle om og give prøve på opera. Det var med til at løfte aftenen op.

Idrætslinien arrangerede en alternativ idrætsdag. Eleverne blev på kryds og tværs inddelt i ti hold. Holdene dystede mod hinanden i forskellige discipliner, hvor sammenhold, kreativitet og opfindsomhed var afgørende redskaber. I den sidste og afgørende finale dystede alle ti hold mod hinanden i en udklædningsstafet. Det blev udvist stor kreativitet og godt sammenhold.

Juni

Den første weekend i juni slog vi tre fluer med et smæk. Vi holdt forældredag, grundlovs-møde og brugte lejligheden til indvielse af ombygningen af Hou Søsportcenter.

Søndag den 5. juni om formiddagen var der indvielse af Hou Søsportscenter. Der kom mange gæster udefra. Donorer, venner af huset og skolens naboer var nysgerrige efter at se de nye omgivelser. Formanden for Hou Søsportcenter Ib Frederiksen sagde i sin tale, at Hou Søsportcenter med de forbedringer, der nu er lavet, opfylder de krav, som mennesker med svære handicap stiller. Han var stolt af forbedringerne og takkede donorerne for den velvilje, de havde vist. Derefter var der kapsejladts og frokost på havnen.

Om eftermiddagen var der grundlovs-møde. Vejret havde været godt om formiddagen, så grundlovs-mødet blev holdt udendørs. Talerne var præget af det nej, som Frankrig og Holland har sagt til EU traktaten. Formanden for Det Centrale Handicapråd Ester Larsen, folketingsmedlem Kirsten Brosbøl og et stand-up par (Ole Lauth og Michael Pedersen) gav hver deres bud på, hvor demokratiet bevæger sig hen. Der blev sunget danske sange, og på stranden var der underholdning for børnene. Udover skolens elever valgte mange borgere i Hou og omegn at fejre grundlovsdag på Egmont Højskolen. Det blev en festlig afslutning på en lang og intens weekend.

Den 8. juni lagde Egmont Højskolen lokaler til Højskolernes Filmfestival. Der blev vist mange gode film og uddelt priser. I år var det en særlig festlig dag for Egmont Højskolen, for vi fik både prisen for den bedste skuespillerpræstation, prisen for bedste lyd og prisen for bedste lysdesign. Desuden kom TV2 Østjylland forbi og lavede et indslag, som blev bragt i nyhederne.

Skt. Hans aften blev der så holdt outfest. Dagen efter var det slut, for mange var det svært at tage afsked. Det havde været et godt forår med mange gode oplevelser.

Indvielse nye fasciliteter
Hou Søsportcenter 5. juni

Juli

Traditionen tro blev der holdt en række sommerkurser i juli. Det betød besøg fra mange af de organisationer, der danner skolens bagland og vennekreds. Nogle kurser valgte at sætte fokus på 200-året for H.C. Andersen, mens andre valgte at gå uden om det. Fælles for sommerkurserne var den livsglæde og det engagement, som kursisterne viste i den uge, de var her. Der blev dyrket idræt, sejlet, hørt en mængde foredrag, lavet kunst og glas, samt mange andre ting, der gav kursisterne et aktivt og meningsfyldt ophold.

Man føler sig normal på Egmont Højskolen

Ferie er at holde fri fra det, der slider på én til daglig. Personer med handicap oplever tit, at der er mange fysiske og holdningsmæssige barrierer i hverdagen. Et sommerkursus på Egmont Højskolen kan være at holde fri fra alt det.

Af Michael Pedersen, højskolelærer Egmont Højskolen

I hverdagen er der mange ting, som kan virke besværlige. Det er svært at deltage i et aktivt samfundsliv som kørestolsbruger. Et sommerkursus kan virke som en tiltrængt ferie fra alt det besværlige i ens hverdag.

»Man føler sig normal på Egmont Højskolen. Alt er indrettet efter, at alle kan være med, selv om man har et handicap. Det kan lade sig gøre at komme ud at gynge, at komme ud at sejle og at komme overalt på skolen. Jeg troede ikke, at man som kørestolsbruger kunne komme ud at sejle. Det ved jeg nu, så det vil jeg melde mig til næste år«, siger Birgitte Frandsen.

Birgitte Frandsen deltog på sommerkurset »Leg, latter og livsglæde«, som Egmont Højsko-

len holdt midt i juli. Kurset var udviklet i samarbejde med Dansk Handicap Forbunds Kursusudvalg og Forældrekrædsen. Birgitte er medlem af Århus afdelingen. Hun har sclerose, sidder i en elektrisk kørestol og har hjælpeordning i alle døgnets vågne timer. Birgitte er lige kommet hjem fra sommerkurset og ser tilbage på en lang og god uge.

Livsbekræftende tema

Det var temaet »Leg, latter og livsglæde«, som fik Birgitte Frandsen til at melde sig til sommerkurset. Der var nogle spændende foredrag på programmet, og Birgitte syntes, at det var et godt tema. På kurset oplevede hun, at stemningen skabte livsglæde helt af sig selv.

»Lige inden kurset udviklede min sclerose sig en del. Derfor havde jeg meget brug for at slappe af. Det var der forståelse for og plads til på kurset. Da jeg var på kurset, blev jeg i bedre humør, så jeg havde faktisk lyst til at deltage i så meget som muligt«, fortæller Birgitte Frandsen.

Eftermiddagens foredrag var spændende og gode. Især et foredrag fik hun meget ud af.

»Det bedste foredrag var Ole Helmig, som talte om humor i patientbehandling og lægeverdenen. Det var sjovt, og han var en mand, der

har en udstråling, der betyder, at man gerne vil høre på ham«, siger Birgitte Frandsen.

Et godt fællesskab

I løbet af ugen kom kursisterne ind på livet af hinanden. Der var et godt fællesskab, og det var dejligt at lære nye mennesker at kende. Birgitte Frandsen påpeger, at det også var dejligt at få nogle fælles oplevelser med vennerne fra Århus.

»Vi var flere med fra Århus, som kendte hinanden på forhånd. Jeg tror, at det er vigtigt, at vi kan få nogle fælles oplevelser sammen, derfor er det godt, at der er sommerkurser på Egmont Højskolen«, siger Birgitte Frandsen.

Ud af de 150 deltagere var de 38 børn. De deltog på familiekurset, som blev holdt i den samme uge. Der var ingen problemer i, at der også var børn med på kurset.

»Vi blev ikke generet af børnene. De var sjove og søde, og jeg synes ikke, man hørte dem lave ballade. Det havde de simpelthen ikke tid til. Det var sjovt at lytte til den musik, de lavede om eftermiddagen. Der var sang, tramp og klask, man kunne høre, at de morede sig«, fortæller Birgitte Frandsen.

En befrielse

Birgitte Frandsen havde sine egne hjælpere med på sommerkurset. Hjælperne hjalp med alt personlig pleje. Selvom Birgitte havde hjælpere med, havde hun også glæde af Egmont Højskolens hjemmehjælpsafdeling.

»Det var fedt, at jeg kunne bruge højskolens hjemmehjælpsafdeling til små ting. Når jeg hvilede mig, kunne mine hjælpere holde pause. Jeg kunne altid få fat i en fra hjemmehjælpsafdelingen, som kunne åbne mit vindue eller give mig et glas vand. Det er en stor frihed, at jeg ikke behøver at have mine egne hjælpere ved siden af mig. Det kan nemlig godt være en belastning til daglig«

For Birgitte Frandsen har sommerkurset på Egmont været en god måde at holde ferie på. Egmont Højskolen står for hende som et sted, hvor man næsten glemmer sit handicap. Sommerkurset på Egmont Højskolen er en oplevelse, som Birgitte Frandsen varmt kan anbefale til andre, der gerne vil holde ferie et sted, hvor alt kan lade sig gøre.

August

Den 7. august startede et nyt hold elever. Efterårsholdet er i år internationalt. Der er otte elever på global-linien fra henholdsvis Ghana, Uganda, Nepal og Filippinerne. To elever fra Japan valgte Egmont Højskolen i efteråret.

Som noget nyt fik vi i år mulighed for at have fire rumænske elever, hvor de to har et handicap og de to andre er med som deres hjælpere.

Vi brugte tid på at diskutere, hvordan vi vil være sammen i efteråret. »Onsdagsbar« blev nedlagt, og vi talte meget om forholdet til alkohol og rygning.

Den 20. og 21. august var højskolen vært for AstraTech Games, som er et sportsarrangement for rygmarvsskadede. Det var andet år, arrangementet blev holdt på højskolen. Der blev kæmpet bravt om medaljerne.

September

De første to dage af september blev der holdt »Stop-op-dage«, hvor eleverne skulle spille rollespil. Rollespillet er lavet af Zentropa og udspiller sig på en fiktiv ø.

På øen er tre grupper i strid om magten, og fiktionens svar på Europa og USA bliver involveret. Den sidste gruppe i spillet er pressen, som skriver for de fem ovennævnte grupper. Alle elever på skolen fik en rolle, så de både kunne virke internt i grupperne og i spillets overordnede handling. Dagen bød på mange kreative indslag både fra grupper og enkeltpersoner. Da grupperne også mærkede ulighederne imellem sig ved at få meget forskellige standarder for mad, var det dog ikke alle, der var lige tilfredse.

Den 8. september deltog Egmont Højskolen på en erhvervs- og studiemesse for mennesker med særlige behov. Det var godt at vise skolens muligheder frem til nogle, som ikke kendte os.

Om aftenen fik skolen besøg af den amerikanske tenorsaxofonist Scott Hamilton som sammen med tre danske musikere gav en jazzkoncert i verdensklasse. Lil-

lesalen var fyldt af begejstrede elever og gæster udefra. Det giver et løft, når højskolen kan tilbyde arrangementer, som mange ellers ikke ville have mulighed for at opleve.

Anna Marie Buur kunne ved en reception fejre, at hun har arbejdet 25 år på Egmont Højskolen.

Sidst i september tog vi på studieture til Berlin og Prag. Det blev en oplevelse, hvor eleverne blev rystet endnu bedre sammen.

A romanian experience at Egmont Højskolen

Af Alexandru Gonciarov, højskoleelev Egmont Højsk.

The very first thing that hit me when I came to Denmark was the simplicity of the houses. Danish people like simple houses. That means Danish people in general (of course there are also exceptions) know very well

their needs. That shows a good sense of self-identity. Along with the sense of self-identity comes empathy (the ability to be in someone else's shoes). That shows they can be very understanding to other people (including you, a foreigner and for the first time in Denmark). So it's easy to fit in here. They will do their best to help. You need a good common sense, some manners and to be positive.

There are two main aspects which felt until I got used to them:

- 1) New things vs. My expectations
- 2) Freedom vs. Responsibilities

- 1) When I thought about coming to Egmont, I imagined something like I saw in some mo-

vie about some high school or college (Scent of a woman). Egmont is not like that. It is something completely new. So, I should have prepared my mind for different.

- 2) Nobody tells you what you should do, nobody tells you how to do your job if you are a helper, and nobody checks you. All you get are some advices. Of course if you ask for help you will get it. So, you have the freedom but that also makes more important to be responsible for your actions.

By time we start getting used to the place. We quickly understood that this was a one life chance for the Tudor brothers but also for us, their helpers. There are no places like this in Romania. We came from there prepared for a very stressful working environment and we found instead a place where people are doing their job only because they like to do that, not because they have their superiors watching them. We found here people ready to help just because they like to be helpful and not because they are forced to. We found a much opened educational system, with open minded teachers. We experienced some of the Danish mentality regarding disabled people and

we were amazed! We were amazed of how decent can people be in some places

If we will write a book about everything we saw and learn here, for Romania it would be science fiction!

We had a talk with Nicolae and Alexandru about the impression that Egmont High school experience gave them. Nicolae liked very much the computers. He was impressed in a good way of the surrounding of the school. He also said that the people here were excellent and understanding. Sometimes the morning food was not exactly on his taste. His favorite classes were glass and swimming. Alexandru liked also the people, the sports and the girls. He said and Nicolae agrees that here is nothing like Romania. Everything is much better. His favorite classes were: Ceramics, drawing and arts.

Alexandru said that, both, he and his brother learned a lot from being here!

They also had the chance to socialize! This thing is also amazing for them. Even if their language skills are not the best, Alexandru understands the basic English, and he can also pronounce some simple words. He learns here to say: »Good night!« »Thank you« »How are you«

a.s.o. And he got a lot of friends and he had much fun at the parties.

Nicolae is not so opened to people, but also he made some friendships. And Just as his brother, he enjoyed very much the parties

We all enjoyed very much the study trip to Berlin. It was a thing which seemed unbelievable for the brothers when they heard that we had the chance to go to Berlin. In the matter of fact we enjoyed all our outings. I personally think that is a very good teaching method to go and show everything »Live« (in the limits of possibilities of course!). For the brothers was also very good to see so many things. This will help them a lot to develop their ways of understanding the world.

I think that this entire project was a success. I think that is very important that the brothers saw how it is to be treated like a human being, like adults. For these four months they were free to make their own decisions, free to learn and free to socialize. I also hope that all of us will be able to take a small part of this home, put it in the Romanian soil and let it grow. Maybe in some years we will also have some good results.

Rumænske elever

Af Annie Christensen, højskolærer Egmont Højskolen

I 2004 var nogle af Egmont Højskolens elever på studietur til Rumænien. Det var en fantastisk rejse gennem Østeuropa med et meget spændende og veltilrettelagt ophold i forskellige rumænske byer. Turen blev planlagt i samarbejde med Det europæiske Hus og hovedmålet var byen Craiova, hvor Det europæiske Hus har været aktivt siden slutningen af firserne.

Vi var ude og se forskellige beskæftigelsesprojekter og bofællesskaber og møde unge rumænere med tilknytning til Huset, bl.a. Alexandru og Nicolae Tudor – to unge brødre uden ekspresivt sprog og med cerebral parese og en af deres hjælpere Marian. Det blev besluttet på turen, at vi skulle arbejde på at skabe økonomisk grundlag for, at brødrene kunne deltage i et af de lange kurser på Egmont Højskolen og da Maribo Højskole i forbindelse med lukningen velvilligt tilføjede os de nødvendige midler til at gennemføre opholdet, kunne vi i august byde velkommen til Alexandru og Nicolae og to rumænske hjælpere Marian og Alex. Hjælpergruppen blev senere udvidet med Martin og Sami.

Det har været rigtig dejligt at have de unge rumænere som elever. En af de opgaver, sko-

len skulle løse, var at skaffe de unge mennesker kommunikationsudstyr af ikke alt for avanceret art og vi håber, at den løsning vi har fundet frem til – nemlig Go-Talk maskiner og symboltavler vil blive til gavn og glæde for dem også i fremtiden.

En stor tak til Det europæiske Hus for en betydelig indsats i forbindelse med projektets gennemførelse og ikke mindst en tak til Maribo Højskole, som har betalt opholdet.

Oktober

I starten af oktober deltog to lærere fra Egmont Højskolen i et møde om et EU-projekt, der handler om udveksling af mennesker med handicap. Egmont Højskolen er gået ind i projektet, hvilket betyder, at vi skal lægge hus til et internationalt udvekslingsarrangement i 2007.

Der blev holdt u-landskursus, hvor mennesker fra handicaporganisationerne var sammen for at lære noget om u-landsarbejde. Global-linien var med til at gøre ugen til en festlig uge for kursisterne.

Eleverne fik et pusterum i efterårsferien.

Polio, trafik- og ulykkesskadede (PTU) holdt en medlemsweekend på skolen, hvor kursisterne kunne opleve, hvad det vil sige at gå på højskole.

Ugen efter efterårsferien stod i elevstævnets tegn. I køkkenet havde de travlt med at forberede mad, og pedellerne havde travlt med at gøre klar til at modtage alle de gamle elever. Den sidste weekend i oktober kunne vi så byde 450 gamle elever velkommen. Det blev en festlig weekend.

Fredag aften underholdt lærerne og de nu-

værende elever. Så var det tid til at hilse på gamle højskolekammerater.

Lørdag formiddag holdt elevforeningen generalforsamling. Jens Bork fik et flot genvalg som formand. Det er tydeligt, at elevforeningen gør et stort stykke arbejde, som betyder, at gamle elever stadig føler en nær tilknytning til højskolen.

Om eftermiddagen holdt skuespilleren Kresten Andersen foredrag, hvor han med få rekvisitter opførte nogle af H.C. Andersens eventyr og fortalte om baggrunden for eventyrene.

Om aftenen var der fest med taler, overrækelse af pokaler til jubilarene og andre festlige indslag. Så blev der spillet op til dans. Det blev en kort nat, før »de gamle elever« kunne tage hjem, og de nuværende elever atter følte, at højskolen er deres.

November

I november blev der holdt sundhedsuge. Eleverne levede sundt og dyrkede en masse motion. Hver dag var der løb eller gåtur. Køkkenet viste eksempler på, hvordan man kan spise henholdsvis sundt og usundt. I workshops kunne eleverne vælge sig ind på netop det emne, som interesserede dem. Der var store debatter, hvor forholdet til det at leve sundt blev diskuteret.

Måneden bød på to koncerter. Vi var på Hou Maritime Idrætsefterskole, hvor Johnny Madsen gav koncert. En uge efter kom Klüvers Bigband til højskolen.

Den 29. november var der mulighed for at komme til opera i Musikhuset i Århus.

Linjerne tog på ture ud af huset.

Vi begyndte så småt at vænne os til kulden, især vores elever fra syd synes, at november er kold i Danmark.

Mens det blev mørkere rykkede eleverne sammen for at nyde fællesskabet og gå ind i julemåneden, den sidste måned af et godt højskoleophold.

Naturvidenskabelig dannelse – solskin eller lyn?

Af Hans Otto Lunde, højskolelærer Egmont Højskolen

I det seneste kvartal har der i højskoleverdenen været afholdt to møder, der begge drejede sig om naturvidenskabelig dannelse. Hadsten højskole afholdt det årlige konvent for de østjyske højskoler med dette emne i oktober, og i december afholdt FFD et møde i Højskolernes Hus om det samme emne. Dette er særdeles usædvanligt, men set fra mit synspunkt også meget glædeligt.

En fremmed fugl

Nu skal man ikke forledes til at tro, at en naturvidenskabelig vækkelsesbevægelse skyller hen over det danske højskolelandskab. Fremmødet til de to ovennævnte begivenheder var ganske beskedent, hvilket afspejler den meget lille interesse, højskolefolk tilsyneladende har for naturvidenskab. Årsagen til, at møderne er blevet afholdt, skal derfor ikke findes i en ny entusiasme for naturvidenskab på højskolerne. Årsagen er snarere, at højskolerne har det svært i øjeblikket. Vigende elevtal og meget lille forståelse for vores arbejde i den nuværende regering gør, at vi ser os om efter måder, hvor vi kan bevise vores gode vilje. De seneste initiativer fra undervisningsministeriet omkring hurtigere gennemførelse af

uddannelsesforløb er ikke just vand på højskolernes mølle. Hvor undervisningsministeren vil have effektivitet, sætter højskolerne, i hvert fald i vores egen selvforståelse, fokus på fordybelse og personlig udvikling. For mange mennesker er naturvidenskab og effektivitet nærmest synonymmer, så derfor er det måske ikke så mærkeligt, at naturvidenskab på højskolerne har været en fremmed fugl – i hvert fald i de sidste 30 år.

Naturvidenskabelig højskolehistorie?

Selvom en unavngiven højskole for nogle år siden anvendte sloganet »Fuck Grundtvig«, så er Grundtvig stadig det største ikon, højskolerne er i besiddelse af. Hans syn på naturvidenskab ændrede sig meget gennem hans liv. Grundtvig gennemførte flere rejser til England, den første i 1828, og da han kom hjem fra den, var han bjergtaget af mange ting, han havde set derovre. Den frembrusende industrialisme og brugen af maskiner imponerede ham, ligesom han var meget optaget af den ret store personlige og politiske frihed, der på den tid fandtes i England i forhold til Danmark. Brugen af naturvidenskabelige metoder i såvel produktion som transport og andre dele af samfundslivet omtalte han med et typisk grundtvigsk udtryk som »kæmpeånden«.

Ikke mange år senere i hans liv blev han dog dybt skeptisk over for naturvidenskaben, som han mere og mere sidestillede med en meget firkantet og rationalistisk tankegang. Det kommer frem adskillige steder i hans forfatterskab – måske mest tydeligt og kendt i sidste vers af »Nu skal det åbenbares«:

*Da skal man forskel kende
på solskin og på lyn,
skønt begge de kan brænde
og skabe klare syn;
thi, som fornuften giver,
det ene lys opliver,
det andet slår ihjel!*

Der eksisterer altså to slags lys, som man bør absolut bør kende forskel på. Det ene er godt, det er det historisk-poetiske behageligt lune og oplivende solskin. Det andet er den rationalistiske verdensopfattelse, som er at sammenligne med et lyn, der er direkte livsfarligt!

I højskolens barndom tog dog ikke alle Grundtvigs anfægtelser så nøje. Der undervistes i mangt og meget, f.eks. landbrug, som bør kategoriseres under naturvidenskab. I Viby ved Århus drev forstander Bjørnbak i 1880'erne høj-

skole og landbrugsskole i direkte ideologisk opposition til Grundtvigs skoletanker. Men også så meget i opposition til den daværende regering, at Estrup, efter at Bjørnbak i en tale i Ebeltoft havde forsvaret de russiske nihilister, fjernede Viby Højskole fra listen over de højskoler, der kunne opnå statsstøtte – »idet denne skole herefter ikke kunne anses at virke til gavn for ungdommens oplysning«.

Den gang var ideer om en mere videnskabelig og fornuftsbaseret indretning af samfundet ikke populære hos regeringen. Datidens herskende klasse kunne bedre kapere en mere højtsvævende – men ikke så politisk farlig undervisning, der koncentrerede sig om det historisk-poetiske. Jeg kan ikke undlade at bemærke ironien i, at situationen i dag i en vis forstand er omvendt.

En af Grundtvigs samtidige, langelænderen H.C. Ørsted, der opdagede elektromagnetismen, havde en helt anden naturopfattelse end de rationalister, der havde skræmt Grundtvig. Han så ikke nogen modsætning mellem det at beskæftige sig med naturen og dens love og det at leve et åndeligt liv. Tværtimod talte og skrev han om »ånden i naturen« – men også om fornuften i naturen. Han opfattede naturen på en romantisk måde, som en levende, sammenhængende

Deltagerne på det første elektrikerkursus, der blev afholdt af DVES, maj-juni 1904. Poul la Cour sidder som nr. 1 fra venstre i midterste række.

og fornuftigt indrettet organisme og ikke som en maskine, man skulle lære at beherske og udnytte. Ørsteds syn fik begrænset indflydelse på den almindelige befolknings syn på naturvidenskab. Som en senere åndsfælle til Ørsted kan nævnes vores måske største videnskabelige personlighed, Niels Bohr, der også tænkte meget i sammenhænge og lavede et stort folkeoplysningsarbejde på sine gamle dage – men også uden for alvor at blive forstået i den brede befolkning.

På Askov Højskole drev Poul la Cour fra 1878 i 30 år frem til hans død naturvidenskabelig undervisning og forskning. Han var meget bevidst om de strømninger i højskolebevægelsen, der var fjendtlig stemt over for naturvidenskab pga. dens angivelige uforenelighed med den religiøsitet, der var fremherskende på langt de fleste højskoler. På behændig vis lykkedes det ham ikke at komme i klammeri med de hellige og samtidig at opnå en lang række resultater inden for bl.a. udnyttelse af vindenergi. Den 28. oktober 1903 tog Poul la Cour således initiativ til oprettelsen af Dansk Vindelektricitetselskab (DVES). Meget af drivkraften bag hans arbejde var en social vision om forbedringer i levevilkårene for landbefolkningen, gennem elektrificering af landområderne. DVES var en af hovedårsagerne til, at vi

fik en tidlig decentral opbygning af elkraft i Danmark, der senere banede vejen for det centrale højspændingsnet. Uden at drage nogle forhastede konklusioner kan man ikke lade være med at lave en kobling til den position, vindmølleindustrien har i nutidens Danmark

Så naturvidenskabelige ideer har haft indflydelse på højskolerne gennem historien, og der er også blevet undervist i fagområdet mange steder. Særligt landbrugsskoler, husholdningsskoler og idrætshøjskoler har i den frie skoleverden bidraget med undervisningselementer fra naturvidenskaben. Jeg har ladet mig fortælle, at der i tidernes morgen også på Egmont Højskolen har været en mindre samling af naturvidenskabeligt undervisningsmateriale!

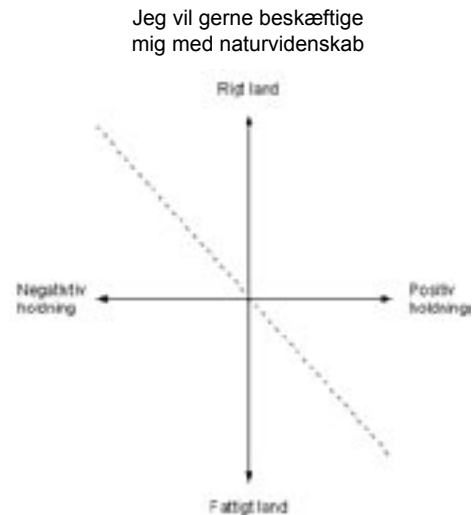
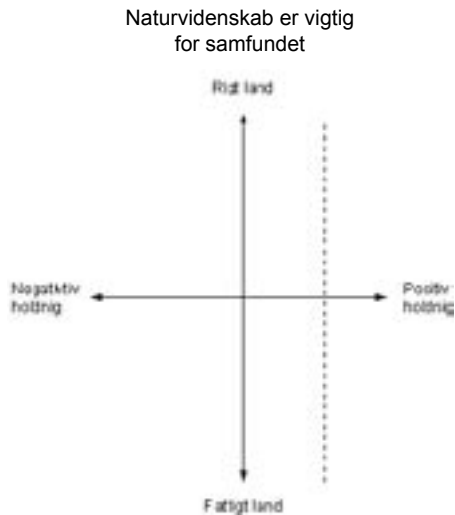
Naturvidenskaben taber pædagogisk terræn

Meget historisk materiale tyder på, at det er i tiden efter 2. verdenskrig, at naturvidenskab langsomt glider ud af højskolen. Særlig da velfærdssamfundet for alvor slår igennem fra 1970'erne og frem, ser det ud til, at den fordybelse, der dyrkes på højskolerne, ikke er fordybelse i omverdenen, men selvfor dybelse. Situationen i dag er da også den, at naturvidenskabelige fag stort set ikke findes på højskolerne. Man skal nok ikke tro,

at dette blot skyldes en historisk betinget ideologisk modvilje mod naturvidenskab. Der er også tale om konkurrencehensyn, for hvis højskoleelever ikke bryder sig om fagområdet, er det selvindlysende vanskeligt at undervise i det på skoler med frit fagvalg. Og det er ikke kun højskoleelever, der hellere vil læse psykologi end fysik. Søgningen til de naturvidenskabelige studier på landsbasis er absolut ikke imponerende i øjeblikket – og det er ikke kun i Danmark.

Under mødet på Hadsten Højskole diskuterede vi en interessant, international undersøgelse, der havde til formål at afdække unges menneskers holdning til naturvidenskab og det at uddanne sig indenfor og arbejde med naturvidenskab. Der var tale om en undersøgelse, der dækkede mange lande – både rige og fattige. Resultaterne af undersøgelsen er klokkeklare. Herunder vises to grafer, der sammenfatter tendensen i undersøgelsen. Begge viser deltagernes holdning til to udsagn, der vises over graferne.

Graferne er min sammenfatning af konklusionerne fra undersøgelsen. Der er mere variation, end man ser ovenfor, f.eks. er der kønsbetingede forskelle i holdningerne. Disse viser som forventet, at drenge generelt er lidt mere positivt indstillet over for naturvidenskab end piger.

Som et kuriosum kan nævnes, at japanske piger topper negativ-listen. Mange af dem vil sandsynligvis hellere begå harakiri end at beskæftige sig med naturvidenskab!

Men tendensen i undersøgelsen er helt klar. Unge i alle lande er enige om, at naturvidenskab er meget vigtig for samfundet. Men jo rigere et land er, jo mindre er villigheden til at uddanne sig inden for naturvidenskab. Dette er den vigtigste konklusion. Mine erfaringer fra fattige lande i Afrika siger mig, at unge mennesker i disse lande også ville have vist stor villighed til at uddanne sig til og arbejde i et hvilket som helst andet fagområde. I sådanne lande siger man ikke nej til

en mulighed. Men i rige lande vil mange unge ikke uddanne sig i naturvidenskab.

Miserens årsager

Tendensen er så bekymrende, at man bliver nødt til at overveje nogle grunde til, hvorfor det er således. Nogle grunde kunne være

- 1) Naturvidenskab er kedelig
- 2) Naturvidenskabeligt er vanskelig
- 3) Naturvidenskab er dårligt lønnet
- 4) Naturvidenskab har lavstatus

Ved interviews med unge fra de pågældende lande, ser det ud til, at det i langt overvejende grad

er årsagerne 1) og 2), der gør sig gældende, når naturvidenskab fravælges. Man kan så vælge at betragte disse to grunde som kendsgerninger, der ikke kan omgås. Man kan også drage den konklusion, at undervisningen i naturvidenskab måske dræber lysten til at arbejde med området, inden de unge skal vælge erhvervsmæssig løbebane, og hvis det sidste er tilfældet, er det et alvorligt problem.

De to oplægsholdere ved mødet på Hadsten Højskole var ret enige om, at den form, undervisningen i naturvidenskab har på grundskoleniveau i dag, er uheldig. Specielt var de utilfredse med den eksperimentelle del af undervisningen, de såkaldte kgebogsforsøg. Og på det område, er jeg tilbøjelig til at give dem ret. I nutidig naturvidenskabelig undervisning er eksperimenter som regel nogle øvelser, der laves for at opnå nogle bestemte resultater. I sagens natur er der så overhovedet ikke tale om eksperimenter, men forsøg på at efterabe noget, som engang var eksperimenter. Der er utallige eksempler på den slags fra folkeskole og gymnasier. En kvalitet, denne arbejdsform dog trods alt har, er, at man laver noget praktisk. I tiden inden 1960, var det almindeligt, at fysikundervisning udelukken-

de forgik på tavlen, og det er i hvert fald ikke en snus bedre.

Mange unge finder det utvivlsomt ubehageligt, at der ofte forventes eksakte svar og resultater indenfor naturvidenskabsundervisningen. Lærerne er også tit nogle »eksakte« typer, så hvis man har regnet noget matematik ud på en fantasifuld måde, men med et forkert resultat, vil man meget ofte blot få at vide, at det er forkert og skal laves om. Her burde man måske i stedet rose eleven for den fantasifulde metode og opfordre til at lede efter fejlen. I de »bløde« fag får eleverne oftere succesoplevelser, blot de åbner munden og siger et eller andet, der har noget med sagen at gøre. Jeg vil ikke hermed udtrykke en fordom overfor de humanistiske fag, men blot påpege, at traditionen indenfor naturvidenskab er langt mere eksakt.

Vi bør derfor anstrenge os for at finde en mere mangfoldig undervisningsform, der bedre skærper elevernes appetit på at lære mere end den nuværende. Meget tyder nemlig på, at hvis man først har »tabt« en elev, så er det sjældent, at den elev senere i livet vil genvinde kærlighed til naturvidenskab. Eksakthedskravet kan så langsomt indføres i takt med, at eleven udvikler sig personligt og fagligt.

En smule trøst kan være, at nogle elever simpelthen ikke kan ødelægges, lige meget hvor elendig undervisningen er. De vil altid klare sig igennem, og dominerer nok meget på det naturvidenskabelige arbejdsmarked. Det er ikke dem, men tabet af de anderledes elevtyper, som er problemet, for de ville med garanti kunne tilføre området noget ny dynamik og fantasi. Der er i øjeblikket desværre ikke rigtig nogle nye slagkraftige pædagogiske ideer indenfor området, og det er ret nedslående.

Aristoteles og nanoteknologi

Skal højskolerne overhovedet gøre noget på dette felt? Hvad kan vi overhovedet gøre?

Jeg er af den opfattelse, at det ville være tåbeligt at tro, at vi skulle kunne forsøge os med behård kompetencegivende undervisning i naturvidenskab. Det ville kræve indkøb af en masse dyrt undervisningsmateriel og også for mange skolars vedkommende nye lærerkræfter. Og det ville være udenfor vores kompetenceområde, som jeg stadig anser for at være almen dannelse og personlig udvikling.

Men jeg er også af den opfattelse, at almen dannelse i bred højskolemæssig forstand indbefatter forståelse for naturvidenskabens væsen, ar-

bejdsmetoder, historie og betydning for det moderne samfund, og det er præcis på dette punkt, at vi kan gøre en forskel. Naturvidenskabens historie er fyldt med spændende personer, opdagelser og historiske episoder, der kan bruges til at vække en slumrende interesse hos eleverne. Og denne historie er ikke noget, der bruges ret meget tid på nogen steder i uddannelsessystemet. På den måde er det naturvidenskabelige fagområde underligt historieløst. I samme åndedrag kan man slå et slag for historieundervisning mere generelt. Det er blevet nedprioriteret igennem en årrække.

Jeg mener, at en historisk og samfundskritisk indgangsvinkel til undervisning i naturvidenskab er højskolernes mulighed for at bidrage til en opblomstring for området. Undervisningsformen skal naturligvis være parat til at dykke ned i et specifikt område og være strengt faglig, men udgangspunktet skal være at åbne elevernes øjne for, hvor vigtig naturvidenskab er for den måde, vores moderne samfund er indrettet på, og hvordan den gennem tiden er blevet det. Den skal også slå fast, at naturvidenskab ikke kun er for nørder, ikke bare er Einstein og $E=mc^2$ og sådan noget. Når de ting, man lærer om naturvidenskab i skolen, så at sige falder ned fra himlen

som tidløse stentavler, er det ikke sammenhængende forståelse, der kommer til at præge elevernes udbytte af undervisningen, men enkeltstående, fragmenterede og detailagtige færdigheder, som mange elever ikke kan bruge til andet end efterabning.

Vi skal derfor undervise i alle aspekter af naturvidenskabens historie fra Aristoteles til nanoteknologi med udgangspunkt i sammenhænge og forløbsforståelse, men vi skal også dykke ned i faglige detaljer, når det er relevant for den enkelte situation og de elever, man står overfor. Vi skal kort sagt forsøge at omdefinere fagets pædagogiske fokus-områder til brug for en ny naturvidenskabelig didaktik. En didaktik, der

forhåbentlig kan skabe lyst og interesse for at beskæftige sig med naturvidenskab i en ny og meget bred forstand. Uanset hvad jeg skulle have af smarte meninger om naturvidenskab, så bliver højskolerne nødt til at forholde sig meget seriøst til dette og mange andre undervisningsmæssige områder i den nærmeste fremtid, hvis vi vil overleve som skoleform. Vi kan efter min overbevisning klare os udmærket, fordi vores pædagogiske udgangspunkt er sundt og universelt. At vedblive med at sove på laurbærrene, og ikke skele til bevægelser i omverdenen i tryk overbevisning om egen fortræffelighed, er dog ikke nogen pædagogisk ideologi forundt.

December

Julesangbøgerne bliver støvet af og alt er klar til den første dag i december måned. Medielinien har lavet julekalenderen »Katrines Jul«, som her i december er et fast indslag under hver morgen-samling. Eleverne øver julekor med Inge og koret Sedjanka synger og danser onsdag aften med eleverne.

Torsdag den 8. december har vi inviteret sagsbehandlere, undervisere, uu-vejledere m.v. til konference på Egmont Højskolen. Konferencen »*De svære valg – fra barn til voksen*« er afslutningen på Netværket DHI (Den Helhedsorienterede Indsats) – et projekt, som Egmont Højskolen sammen med 12 andre uddannelsesinstitutioner, arbejdsformidlinger og kommuner de sidste 4 år har deltaget i. Projektet, som har omhandlet den indsats, der skal til i forhold til at få unge med særlige behov i uddannelse og ud på arbejdsmarkedet, er løbende blevet evalueret af Niels Rosendal Jensen og Gestur Gudmundsson fra Danmarks Pædagogiske Universitet og er nærmere beskrevet i bogen »*Pædagogik for unge med særlige behov*«, som kan bestilles ved Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag. Ved konferencen er der oplæg fra Frode Svendsen, souschef i socialministeriets handicapafdeling, socialrådgiver Lone Barsøe, jurist Susanne Wiederquist, projektleder Peter Gulstad, og vi får natur-

ligvis også lejlighed til at vise skolen frem for de mange fremmødte.

Globalinien holder afslutningsfest for de organisationer og enkeltpersoner, som de har haft berøring med under deres ophold her på højskolen. Eleverne holder julefrokost, og i den anledning kommer Vestbirk Højskole med nogle sammenpilshold, som skal levere dansemusikken. I den sidste uge holder vi »fagenes fest«, hvor produkter og resultaterne fra efteråret fremlægges. Eleverne skal til morgenmad hos lærerne og som en fast tradition er der julegudstjeneste i Halling Kirke inden vi holder afslutningsfest med lærerunderholdning. Den sidste dag er der volleyballturnering mellem elever og personale. Opholdet slutter med uddeling af beviser, afskedstale og så kan vi sige farvel til endnu et dejligt elevhold.

Når eleverne er rejst er der planlægningsmøde og julefrokost for personalet. Så kan vi endnu en gang ønske hinanden glædelig jul og sige tak for et godt skoleår.

LEVENDE ORD I 130 ÅR

DYBDEGÅENDE REPORTAGER · INTERVIEWS · ARTIKLER MED INDSIGT · NYHEDER · ANMELDELSER · DEBAT OG MEGET MERE

PRØV **HØJSKOLE**
bladet
ET HALVT ÅR, KUN
200 KR.

RING: 33 36 40 40 · ELLER MAIL: POST@HOJSKOLEBLADET.DK

Elevstævnet 2005

Af Jens Bork, formand for Elevforeningens bestyrelse

Der var igen i år meget stor interesse for stævnet, og ca. 550 mødte frem og gjorde weekenden til en fantastisk oplevelse i fællesskab med skolens elever og personale. Selvom mange højskoler har det hårdt, er der fuld fart på Egmont Højskolen med 110 elever, hvilket er utroligt flot. Det siger lidt om, hvor populær Egmont Højskolen er, hvad vi også mærkede ved stævnet.

Fredag eftermiddag var der ankomst og indkvartering, og der var run på med det samme. Mange kom fredag, da det er rart at være med hele weekenden.

Fredag aften havde elever og personalegruppen lavet en forrygende optræden med masser af musikalske indslag. Nogle af lærerne havde lavet en tro kopi af ørkenens sønner. Der blev vist en videokavalkade med de videoer, som pedel Jes Madsen har deltaget i, hvilket var meget festligt. Alt i alt en fornøjelig start på stævnet. Efter forestillingen underholdt to musikere fra Århus med blandet cafemusik, og det var igen en stor succes. Lørdag formiddag var der ordinær generalforsamling, som forløb uden problemer med en god og seriøs debat. Der var mødt godt 70 frem, og det er skønt at konstatere, at medlemmerne interesserer sig for hvad der sker. Om eftermid-

dagen havde vi inviteret skuespiller Kresten Andersen fra Hjørring teater til at komme og fortælle og underholde, hvilket han gjorde særdeles livagtigt. Lørdag aften var der traditionen tro stor festmiddag. I år måtte vi pga. de mange deltagere igen afholde festmiddagen både i hallen og i spisesalen. Derfor var der sat storskærm op i spisesalen, så alle kunne følge med i, hvad der foregik i hallen. Der blev uddelt årgangspokaler til i alt 44 jubilarer.

Stævnets ældste deltager var elev på Egmont Højskolen det år, skolen startede, nemlig i 1956. Der var lotteri, hvor hovedgevinsterne var to weekendophold i Hou Søsportcenters feriehus. Lissi, køkkenlederen, havde fuldstændig styr på tingene, maden var perfekt. En stor tak og ros til køkkenet. Efter middagen underholdt Bactus All Stars, som sørgede for en særdeles fornøjelig aften til langt ud på de små timer.

Søndag var der hjemrejse. Elevforeningen ønsker hermed at sige tak til vores 45 frivillige hjælpere. Uden deres store indsats havde arrangementet ikke været så vellykket. Vi håber at måtte trække på jer igen til næste år.

Elevforeningen ønsker også at sige tak til Egmont Højskolen for det utroligt flotte samarbejde i forbindelse med stævnet.

Jubilarer

5 års jubilæum:

Tina Nødegaard Hansen, Lisbeth Lausten, Poul Erik Brodersen, Mia Kongebro Jespersen, Marie Hjort Bæk, Steen Henrik Winther, Michael Larsen, Rolf Nielsen, Dorte Beck, Andreas Peter Strunck, Johnny Jepmond, Jonas Aggergaard, Ole Skovborg Hansen, Denise Linnemann Jørgensen.

15 års jubilæum:

Claus Krogh, Christian Gylche, Lilje Dahl, Torben Nørmark. Tini Feri Lang, Christine Madsen.

10 års jubilæum:

Sune B. Jensen, Allan Pedersen, Luis H. Jensen, Thomas Lehmann, Helle R. Andersen, Inge M. Sørensen.

20 års jubilæum:

Jesper Okstrøm, Knud S. Olsen, Per Kokholm, Edmond Sørensen.

25 års jubilæum:

Hanne Hansen, Lone Larsen, Bente Toft, Erling Boutrup, Susanne Boutrup.

35-45 års jubilæum:

John Christensen, Eva Christensen.
(De to danner par til dagligt)

30 års jubilæum:

Jens Ole Pedersen, Jens Egebjerg Benfeldt, Dorthe Lærke Andersen, Lone L. Nielsen.

Personale

25 års jubilæum:
Anna Marie Buur

Personale

30 års jubilæum:
Richard la Cour

Siden sidst

Af Jens Bork, formand for Elevforeningens bestyrelse

Elevstævnet 2006

Bliver afholdt i weekenden den 3. – 5. november 2006 – sæt kryds i kalenderen med det samme. Stævnet 2006 falder sammen med skolens 50 års jubilæum. Egmont Højskolen har officielt 50 års jubilæum den 1. november. Det er planen, at jubilæet skal fejres med alt, hvad den kan trække til stævnet 2006, så vær forberedt på, at der kommer rigtig mange til stævnet.

Flytur til efteråret

Elevforeningen vil igen i 2006 arrangere flytur. Vi arbejder på, at rejsemålet skal være Tenerife, gerne i august måned. Vi går i gang med planlægningen i starten af 2006, og så snart vi har noget klar, bliver det sendt til elevforeningens medlemmer.

Sommersjov

For 7. år i træk vil Egmont Højskolen i samarbejde med Elevforeningen, Dansk Handicap Forbunds Ungdomskreds og Muskelsvindfondens Ungdomsgruppe arrangere Sommersjov. Traditionen tro bliver det i uge 28, planlægningen er i fuld gang. Der er igen lagt op til en spændende uge. Hvis du skulle være interesseret i at komme med til Sommersjov, er det med at være hurtigt

med tilmeldingen, da vi ved, at der er mange, som vil med på kurset. Ved sommersjov 2005 var der mange på venteliste.

Den Lille Grønne

Du opfordres hermed til at sende et eller flere indlæg til Den Lille Grønne, der udkommer i juni måned 2006. Har du en oplevelse fra din hverdag eller en spændende oplevelse i forbindelse med højskolen, vil vi gerne have, at du fatter pennen og sender det til Elevforeningen. Du har tiden – vi har bladet – så lad os få et samarbejde i gang. Materiale til Den Lille Grønne sendes til: Jens Bork, Vestervænget 39, 7323 Give, senest den 1. maj 2006.

Internet

Elevforeningen har haft sin egen hjemmeside kørende et stykke tid. Vi kan med glæde konstatere, at hjemmesiden bliver flittigt benyttet. Adressen er: elevforening.egmont-hs.dk/ Derfor opfordrer vi dig til at prøve den næste gang, du sidder ved computeren.

Egmont Højskolens Elevforening ønsker Elevforeningens medlemmer, elever, lærere og personale på Egmont Højskolen en rigtig god jul og et godt nytår.

På gensyn igen i det nye år.

Mindeord

Af Jens Bork, formand for Elevforeningens bestyrelse

Den 12. juli på et sommerkursus mistede vi Dirk Rønne uden varsel. Det var et stort chok at finde Dirk livløs på sit værelse. Dirk var med som frivillig hjælper på et sommerkursus, som han havde glædet sig usigeligt meget til. Når det skulle gå, som det gjorde, at han døde på Egmont Højskolen, var det nok det sted, han holdt allermest af at være, hvilket familien også gjorde opmærksom på ved bisættelsen.

Dirk var elev – handicaphjælper på Egmont Højskolen i efteråret 1997, hvilket han var meget begejstret for. Han var med i elevforeningens bestyrelse i to perioder og var meget aktiv i elevforeningen som frivillig hjælper ved de aktiviteter, vi har. Til dagligt arbejdede Dirk som buschauffør ved HT, hvor han kørte liftbus. Et job han netop var startet med.

Vi fra bestyrelsen vil savne Dirk som en inspirerende samarbejdspartner og hans altid gode humor. Vores tanker går til Dirks familie og venner.

Mindeord

Af Jens Bork, formand for Elevforeningens bestyrelse

Den 13. juli modtog vi den triste besked om, at Ida Vestergaard Klattrup var død efter kort tids sygdom.

Ida var elev på Egmont Højskolen første gang 1973 – 74 og har siden været elev på mange sommerkurser. Når der var særlige arrangementer var Ida også en hyppig gæst på Egmont Højskolen.

Siden hun var elev på skolen, har Ida været et meget aktivt medlem af elevforeningen og har deltaget til stort set alle elevstævner.

Ida har også været med på mange af de rejser, som elevforeningen har arrangeret, specielt bus-turene. Hun engagerede sig meget i at hjælpe mennesker, der har det svært i hverdagen og gik ikke af vejen for at tage en diskussion om emnet. Ida havde også et stærkt ståsted i sin kristne tro. Ida blev 73 år.

Vores tanker går til Idas familie og venner.

Elevforeningens bestyrelse

Jens Bork, formand, medlem af skolens bestyrelse	75 73 19 95 • 20 46 25 72
Vestervænget 39, 7323 Give	jcbork@stofanet.dk
Wilton Jensen, næstformand, medlem af skolens bestyrelse	97 47 15 35
Bakkedraget 8, 7490 Aulum	woj@mail.tele.dk
Jørn Skov Hansen, kasserer	75 33 34 74
Museumsparken 36, 6623 Vorbasse	jskovhansen@stofanet.dk
Rene Hansen	39 29 80 65
Hans Knudsens Plads 1, Bolig 554, 2100 København	rph@city.dk
Tina Laursen	98 92 74 27
Idrætsallé 43, st.tv., 9800 Hjørring	tina@mtbl.dk
Christian Brander	51 2586 72
Grimstrupvej 3, No 6950 Ringkøbing	chr-brander@post.cybercity.dk
Brian F. Joensen	75 46 82 82
Ulvevej 30, 6715 Esbjerg N	bjoensen@wanadoo.dk
Tommy Juul Skou, elevholdssuppleant 2005	21 27 51 79
Rathlovsdalvej 230, 8300 Odder	tommyskov@hotmail.com
Dorthe Mortensen, 1. suppleant	20 72 70 02
Storegade 16, 1.th., 6800 Varde	
Poul Erik Brodersen, 2. suppleant	29 25 29 33
Kvagslundparken 1, 1. lej. 13, 6705 Esbjerg Ø	pbrodersen@esenet.dk
 Foreningens kontakt på Egmont Højskolen	
Ole Lauth (forstander) og Karin Busk	87 81 79 00
Villavej 25, Hou, 8300 Odder	mail@egmont-hs.dk

Elevhold forår 2005

Agnethe Kristine Rovsing	Hillerød	Janni Gåsdaal	Holstebro	Mette Salling Jensen	Grenå
Alex Hyllegaard Poulsen	Lynge	Jasper Gregersen	Holsted	Michael Allen	Århus N
Alex Pilgaard	Bramminge	Jens Ptak	København N	Michael Halsted Jensen	Svendborg
Anders Bisgaard	Århus N	Jens Randeris	Middelfart	Michael Købke	Vedbæk
Anna Ebdrup	Århus C	Jesper Mortensen Østergaard	Højbjerg	Mogens Corfitz Lykke	Hornslet
Anna Kirstine Fischer	København NV	Johannes Kleis	Århus N	Monica Lund	Værløse
Annalin Benedikte Drost	Farsø	Jonas Kay Jensen	Glostrup	Nicolai Godrim	Stoholm
Annelise Jepsen	Glejbjerg	Jonas Palasin Frederiksen	Søborg	Ole Jensen	Esbjerg N
Annika Lyhne Larsen	Outrup	Julie Piltoft Kristensen	Horsens	Per Hjarnø Knudsen	Dragør
Annika Toft	Solrød Strand	Jørgen Halsted Hansen	Svendborger	Pernille Brøgger	Hinnerup
Astrid Gade	Brabrand	Kaori Isaji	Japan	Pernille Wrang	Sønderborg
Aya Kajihara	Helsingør	Karl Johan Madsen	Odder	Peter Jacobsen	Odense SØ
Billiam Michaelsen	Grønland	Katinka Levy	København F.	Richard Larsen	Jyllinge
Bo Esbye Andersen	Vejen	Kenneth Bondo Thomsen	Brabrand	Ronny Mejnert Hansen	Søborg
Camilla Marseen	Otterup	Kim Andersen	Græsted	Sabine Sund	Fredericia
Carina Jørgensen	Middelfart	Kirsten Møller	Lyngby	Sanna Koch Jacobsen	Sakskøbing
Casper Alexander Knudsen	Holstebro	Klaus Fisker	Grindsted	Sanne Marie Gustavsen	Brønderslev
Chieko Umeki	Japan	Knud Bølling Hansen	København N	Sara Birk Varberg	Ribe
Christian Brander	Hvidbjerg	Kristian Dybdahl Rasmussen	Toftlund	Sarah Kaalund-Pedersen	Slangereup
Christina Tøndering	Rudkøbing	Kristian Skytte Andersen	Aars	Sedat Aslan	Frederiksberg
Christoffer Smith	Kokkedal	Kristine Lysgaard	Vejle	Shinichiro Higashi	Japan
Dan Bruhn Toft	Vonge	Kaare Jønsson	Herlev	Shizuka Suzuki	Japan
Daniel Koed	København NV	Lars Post	Hvidovre	Signe Boller Frederiksen	Hjortshøj
Daniel Olsen	Frederikssund	Lasse Konradsen	Herfølge	Signe Sofie G Kristensen	Hvalsø
Danni Petersen	Århus C	Lau Kristian Eybye	Søborg	Sigrún Huld Hrafnadóttir	Island
Dennis Boelt	Århus N	Lene Brix	Ebeltoft	Simon Pedersen	Ølgod
Ditte Krøjgaard	Lemvig	Lene Davidsen	Skive	Sofie Boudigaard Nielsen	Århus C
Ebtihal Mohammad	Horsens	Lene Gildbjerg	Viby J	Solveig Bjerre	Vestervig
Elin Olafsdóttir	Island	Line Ahmt Nielsen	Horslunde	Steen Chrestensen	Hørsholm
Elisa Arnardóttir	Island	Line Lind	Brønderslev	Steffen Bladt	Århus N
Erik Krøger	Næstved	Lise Stella Tønder	Højbjerg	Stig Jensen	Albertslund
Esben Rubæk Nielsen	Frederikshavn	Lotte Lykke Nielsen	Skagen	Stine Astrup Hansen	Århus V
Gert Gregers Hansen	Greve	Louise Davidsen	Langå	Stine Christiansen Krøyer	Nyborg
Gitte Særmark	Brønshøj	Louise Røn	Århus C	Stine Trærup Vad	Århus C
Hanne Bente Jørgensen	København Ø	Louise Wendelbo Pedersen	Sindal	Tanija Madsen	Søllested
Hanne Dorthe Hansen	Grindsted	Lui Rosenkrantz	København S	Thora Marie Kyhl Michno	Lemvig
Hayri Tulumeu	Kalundborg	Lærke Albertsen	Videbæk	Tine Møller Lassen	Engsvang
Helene Schaldemose	Søndersø	Mads Lausten	Vojens	Tine Pehrson	Kjellerup
Helle Lundgaard Madsen	Gjern	Malene Bisgaard Simonsen	Gjerlev	Tomas Strøbye	København F.
Henrik Højslev Larsen	Aalborg	Marianne Bach	Bryrup	Tommy Juel Skou	Østbirk
Ida Agnethe Dunker	Hjørring	Marie Vogt Larsen	Svendborg	Tommy Schmeltz Hansen	Svendborg
Ina Nielsen	Århus C	Martin Beeck	Odense NØ	Troels Munck Nielsen	Vodskov
Inga Larsen	Humble	Martin Merrild	Birkerød	Ulla Madsen Topp	Ålborg SØ
Jacob Oldorf	Gentofte	Martin Piening	Jyllinge	Yuko Minoda	Japan
Jakob Fischer Stamm	Svendborg	Mette la Cour Hansen	Viby J		
Janne Stenkjær Pedersen	Odder	Mette Larsen	Bjerringbro		

Elevhold efterår 2005

Alex Hyldegaard Poulsen	Lynge	Hanne Kjærbye	Århus C	Martin Hejlskov	Hammel
Alexandru Gonciarov	Rumænien	Heidi Holzmann Skrøder	Fredericia	Martin Piening	Jyllinge
Alexandru Tudor	Rumænien	Ian Andersen	Samsø	Mette Jensen	København N
Allan Dion Andersen	Hedehusene	Jacob Oldorff	Gentofte	Mette Larsen	Bjerringbro
Amira Alic	Randers	Jahangeer Anayati	Valby	Mette Sharma Larsen	Skanderborg
Anders Westhoff	Aabenraa	Jan Petersen	Esbjerg	Mojgan Zadeh	Højbjerg
Andreas Dam Krogh	Hundested	Jane Mosholm Henneberg	Århus C	Monica Lund	Værløse
Ann Stolten Møller	Århus C	Janne Hardahl-Christensen	Brønderslev	Naliku Titus	Uganda
Anne-Sofie Høll Christiansen	Hjørring	Jasper Gregersen	Holsted	Nelima Habbiba	Uganda
Antonio Procopio Ilagan	Filipinerne	Jens Randeris	Middelfart	Nicolae Tudor	Rumænien
Arild Grue Lidvin	Holte	Jens Vitting Andersen	Bjerringbro	Nicolai Godrim	Stoholm
Ayako Jinusi	Japan	Jesper Mortensen Østergaard	Højbjerg	Nicolai Hood	Hjørring
Bente Toft	Viby J	Jonas Frederiksen	Søborg	Nina la Cour Raksmani	Silkeborg
Betty Gharbin	Ghana	Jonas Kay Jensen	Glostrup	Pernille Møller	Hinnerup
Bo Thyri Sørensen	Århus C	Julie Brandt	Tjele	Peter Bøntzen	Brønshøj
Camilla Andersen	Hirtshals	Kamilla Dwright Mikkelsen	Thisted	Peter Børglum Christensen	Hjørring
Carina Jørgensen	Middelfart	Karen Mondrup Hansen	Århus N	Peter Jacobsen	Odense SØ
Caroline Odderskov	Århus C	Karl Johan Madsen	Odder	Ram Prasad Dhungana	Nepal
Charlotte Rasmussen	Kværndrup	Katrine Appelgren	Skovlunde	Rasmus Ørskov	Gjerlev
Charlotte Schultz Sørensen	Egå	Kim Falsig	Holstebro	Sarah Kaalund-Pedersen	Slangstrup
Christian Møller Kjeldsen	Hjørring	Kristian Dybdal Rasmussen	Asperup	Satsuki Kato	Japan
Christian Stadil Ekstrand	Hinnerup	Lasse Tryon	Viby J	Sedat Aslan	Frederiksberg
Christiana Aseidu	Ghana	Lilian Møberg Kristensen	Hejnsvig	Simon Kristensen	Svendborg
Claus Welander Andersen	Skanderborg	Linette Friis Lyngsø	Viborg	Sisse Laumann Klemmensen	Bording
Daniel Karstenskov Larsen	Vrå	Lonni Christensen	Ikast	Sisse Schmidt Pedersen	Højbjerg
Daniel Koed	København NV	Louise Fly Visbøl	Lemvig	Sisse Skyum	Bording
Diane Guinot	Frederiksberg	Mads Sarauw Lindegaard	Svendborg	Sophia Hametner Pedersen	Thyborøn
Ditte Oksen	Hinnerup	Mahesh Kumar	Nepal	Søren Hohwü Jacobsen	Grenå
Ditte Vest Hansen	Odense C	Maja Giver	Silkeborg	Tanja Rix Iversen	Struer
Erik Krøger	Næstved	Majbrit Bøje	Viby J	Tanja Schmidt	Odense C
Erynn delos Angeles Marjalino	Filipinerne	Malthe Muurholm Dahl	Viby J	Thomas Bach Poulsen	Nørre-Snede
Flemming Verner Pedersen	Helsingør	Manja Hansen	Jyderup	Tilde Bøggild Jacobsen	Randers
Frederik Holm Johansen	Jystrup	Marian Vasile	Rumænien	Toke Vadstrup	Holte
Glenny Andreas Andreasen	Herning	Marie Boesen Søndergaard	Skanderborg	Tomas Strøbye	København F.
Hamoun Ashournia	Odense S	Martin Beeck	Odense NØ		
Hanne Karen Schou	Grønland	Martin Bekker Pedersen	Århus V		

Skolens bestyrelse

Formand

Sonja Mikkelsen (Vanførefonden) 86 75 04 76
Junivej 35, 8210 Århus V

Øvrige bestyrelse

Områdechef Kaj Vestergaard Nielsen (Vanførefonden), næstformand 89 44 66 66
Lyseng Alle 1, 8270 Højbjerg

Undervisningsinspektør Jørgen Hansen (Sahva) 45 85 11 80
Hjortsholmsvej 3, 2830 Virum

Landsformand Jan Jørgensen (Sahva) 39 29 35 55
Hans Knudsens Plads 1 A, 2100 København Ø

Sofie Nielsen (DHF) 86 52 12 15
Eskebækparken 5, 8660 Skanderborg

Susanne Olsen (DHF) 44 48 41 55
Skovgårds Allé 189, 3500 Værløse

Rikke Kastbjerg (DHF) 86 15 04 23
Østerby Allé 20, 8310 Tranbjerg J

Flemming Bay Jensen (Spastikerforeningen) 75 12 78 82
Torvegade 136 B, 6715 Esbjerg N

Torben Madsen (Muskelsvindfonden) 57 83 18 97
Ahornvej 21, 4180 Sorø

Inge Carlsen (PTU) 75 52 83 57
Almindingen 12, 6000 Kolding

Ejvind Mortensen (Teknologi- & Kulturforeningen) 86 55 61 53
Hølkenvej 84, Dyngby, 8300 Odder

Jens Bork (Elevforeningen) 75 73 19 95
Vestervænget 39, 7323 Give

Wilton Jensen (Elevforeningen) 97 47 15 35
Bakkedraget 8, 7490 Aulum

Skolens revisor

Kurt Ravn (BDO ScanRevision), Markedspladsen 2, 7400 Herning 96 26 38 00

Skolens ansatte pt.

Pædagogisk afdeling:

Jytte Bach, Bente Birk, Karin Busk,
Anna Marie Buur, Annie Christensen,
Richard la Cour, Steen Dohn, Poul Erik Fink,
Charles Hansen, Susanne Hjöllund,
Inge Johnsen, Yutaka Kataoka,
Bente Kloppenborg, Stevie Kørvell,
Ole Lauth, Henry Lind, Hans Otto Lunde,
Kasper Mortensen, Peder B. Nielsen,
Nina Numan, Michael Pedersen,
Inger Nygaard Poulsen, Peter S. Rasmussen,
Lisa Schlage, Johannes Schönau, Bertil Sidenius,
Mai-Britt Schmidt, Bo Sejersen, Eva Szöllösi,
Karen Tomshøj, Connie Tømning.

Hjælpelærere:

Jeppe Andersen, Martin Bagger, Thea Bertelsen,
Christian Brander, Pernille Brøgger,
Lærke Breyen, Rune Böttger, Danielle Desort,
Anna Ebdrup, Sami Hajslund, Mads Lausten,
Thora Michno, Dorthe Mortensen,
Danni Petersen, Julie Piltoft, Jacob Stamm,

Kontor & IT-afdeling:

Lis Duun, Eva Carlslund, Anne Nissen,
Marianne Rasmussen, Søren Ingvarnsen,
Martin Gemzøe, Lars Vestergaard,
Kasper Viuf.

Hjemmehjælp / rengøring:

Margit Sørensen, Anette Holst Andersen,
Dorthe Broge, Helle Eriksen, Lisbet K. Hansen,
Stine Kanstrup, Ida Knudsen, Lone W. Laursen,
Heidi Malle, Birgit Mikkelsen, Karina Skafte,
Joan S. Sørensen, Tove Thøgersen.

Køkken:

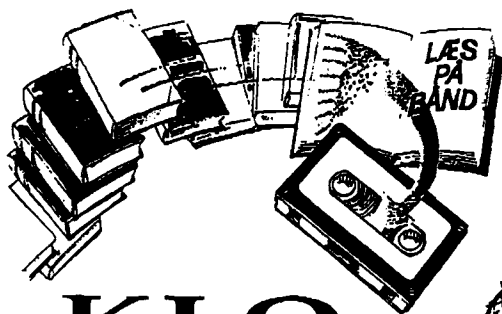
Lissi Posselt, Rikke Bøtger,
Bende Christiansen, Susanne Christiansen,
Christian Giese, Lene Hermansen,
Berit Holck, Mette Jacobsen,
Hanne Jørgensen, Stine Kallerup,
Mads Kristensen, Winie Kristensen,
Lonnie Lætgård, Marie Nielsen,
Pernille Sørensen, Frederik Thøgersen,
Mads Thøgersen, Anne B. Tulstrup.

Pedel:

Jes Madsen, Niels Falling, Leif Pedersen.

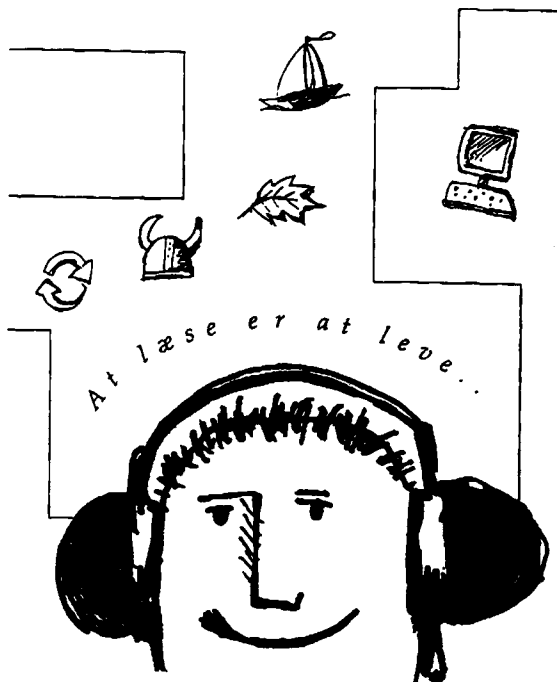
Værft:

Liselotte Kjær Hansen, Henning Krølmark,
Jørn Birch Nielsen.

KLO

Kultur og litteratur Orientering for syns- og løsehandicappede

Ring til KLO på tlf. 75 36 31 78 og hør om hvilke lyd-bøger, der er indlæst. Du kan også skrive. Adressen er: KLO, Torvegade 1, 6600 Vejen

egmont højskolen

Egmont Højskolen
Hou • 8300 Odder
tlf. 87 81 79 00 • fax 87 81 79 79
giro 5 48 21 43
mail@egmont-hs.dk
www.egmont-hs.dk